

Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë së Veriut

DREJTORIA E POLITIKËS MONETARE DHE E HULUMTIMIT

PËR PËRDORIM TË BRENDSHËM

Treguesit më të rinj makroekonomikë
Rishikimi i gjendjes aktuale

Korrik, 2022

Treguesit më të rinj makroekonomikë Rishikimi i gjendjes aktuale – ndikimi ndaj politikës monetare

Rishikimi i gjendjes aktuale synon të japë një pasqyrë të të dhënave më të fundit makroekonomike (prill – qershor 2022) dhe një krahasim me projeksionet më të fundit makroekonomike (prill 2022). Kjo do të vërtetojë se si gjendja aktuale e ekonomisë korrespondon me lëvizjet e pritshme të variablave në ciklin e fundit të projeksioneve. Rishikimi është përqendruar në ndryshimet e supozimeve dhe të realizimeve të jashtme në variablat vendase dhe si janë pasqyruar këto ndryshime në mjedisin e drejtimit të politikës monetare.

Vlerësimet aktuale të lëvizjeve të ardhshme të ekonomisë globale janë më pak të favorshme se vlerësimet e prillit, me perspektiva më të theksuara për një recesion të mundshëm global, kryesisht për shkak të efekteve negative të transferimit të konfliktit të vazhdueshëm ushtarak ruso-ukrainas, inflacionit të lartë global dhe përkeqësimit të kushteve financiare globale, duke zbatuar një politikë monetare më të shtrënguar për uljen e inflacionit, si dhe nga ngadalësimi i ekonomisë kineze. **Në të njëjtën kohë, rreziqet që rrethojnë projeksionet për rritjen globale janë ende kryesisht në rënie** dhe lidhen kryesisht me rrjedhën dhe kohëzgjatjen e konfliktit ushtarak midis Rusisë dhe Ukrainës, me rrezikun e stagflacionit në rritje gjithnjë e më shumë. Përsa i përket **lëvizjeve ekonomike në Eurozonë**, si partneri ynë kryesor tregtar, treguesit e disponueshëm me frekuencë të lartë për tremujorin e dytë dhe rezultatet e vërtetimeve të subjekteve ekonomike për muajin qershor tregojnë kryesisht një ngadalësim të aktivitetit ekonomik me bazë vjetore. Vëzhgimet janë të ngjashme edhe për Gjermaninë, për të cilën një pjesë e treguesve të vërtimit lëvizin nën mesataren afatgjatë, duke treguar për një rënie të mundshme vjetore të aktivitetit në tremujorin e dytë. Për sa i përket tregut të punës në Eurozonë, shkalla e papunësisë në muajin maj arriti një nivel të ulët rekord prej 6.6%, ku mesatarja e muajve prill-maj (6.7%) ishte pak më e ulët se tremujori i parë (6.8%). Lëvizje rekord janë vërejtur edhe në inflacionin, i cili në muajin qershor arriti një normë prej 8.6% ¹ me bazë vjetore (8.1% në maj), në kushtet e rritjes së përshpejtuar të komponentëve të energjisë dhe ushqimit. Në mbledhjen e qershorit, BQE njoftoi një normalizim gradual të politikës monetare duke rritur normat bazë të interesit në korrik me 0.25 pikë përqindjeje. dhe një rritje të mëtejshme në shtator, në mënyrë që vlerësimet më të fundit për **normën e interesit EURIBOR** me afat maturimi njëmuor është rishikuar në rritje, veçanërisht për vitin 2023.

Parë përmes treguesve të veçantë sasiore të mjedisit të jashtëm domethënës për ekonominë maqedonase, projeksionet e fundit për kërkesën e huaj efektive për vitet 2022 dhe 2023 janë rishikuar në rënie në raport me vlerësimet e prillit, ndërsa për inflacionin e jashtëm efektiv janë korrigjuar në rritje . bërë sipas vlerësimeve për të dy vitet. Për sa i përket kursit të këmbimit EUR/USD, aktualisht dollari amerikan pritet të vlerësohet ndjeshëm më shumë në vitin 2022 dhe të zhvlerësohet më pak në vitin 2023 krahasuar me vlerësimet e prillit. Pas një periudhe të gjatë rishikimesh të vazhdueshme në rritje, Projeksionet globale të çmimeve të mallrave për 2022 dhe 2023 janë rishikuar në rënie. Gjegjësisht, në krahasim me vlerësimet e prillit, shumica e produkteve primare aktualisht pritet të kenë rritje më të ulët të çmimeve në vitin 2022 dhe kryesisht rënie më të larta në vitin 2023. Lëvizjet dhe vlerësimet e çmimeve të produkteve parësore janë ende jashtëzakonisht të ndryshueshme dhe të ndikuara fuqimisht nga ngjarjet që lidhen me konfliktin ushtarak ruso-ukrainas, gjë që krijon pasiguri të madhe për dinamikën dhe efektet e tyre në të ardhmen në ekonominë vendase, mbi të gjitha në afat të shkurtër. .

Krahasimi i treguesve të fundit makroekonomikë të ekonomisë vendase me dinamikën e tyre të parashikuar brenda ciklit të projeksioneve të prillit, tregon për devijime të caktuara në segmente të veçanta të ekonomisë. Sipas të dhënave të vlerësuara

¹ I referohet periudhës nga janari 1997, kur publikohen të dhënat mujore për normën e inflacionit në Eurozonë.

të publikuara nga OSSH, në tremujorin e parë të vitit 2022 PBB-ja reale shënoi një rritje vjetore prej 2.4% (rritje prej 2.3% në tremujorin paraardhës), e ngjashme me arritjet e tremujorit paraardhës, me një rritje e parashikuar prej 1.6% në ciklin e projeksioneve të prillit. Të dhënat me frekuencë të lartë për periudhën prill - maj 2022 tregojnë për rritje të mëtejshme vjetore të ekonomisë vendase, në mes të pasigurisë nga konflikti ushtarak në Ukrainë dhe presioneve të rritura të çmimeve. Kështu, gjatë kësaj periudhe vihet re një përshejtim i rritjes vjetore në industri dhe rritje e mëtejshme reale vjetore e qarkullimit në totalin e tregtisë, por më e ngadaltë, ndërkohë që aktiviteti në ndërtim shënon një rënie dukshëm më të butë. **Përsa i përket ndryshimeve në çmimet e konsumit, shkalla vjetore e inflacionit në tremujorin e dytë 2022 është 12.3%, që është më e lartë se parashikimet e fundit.** Dinamika vjetore e inflacionit është ende kryesisht një reflektim i faktorëve në kahun e ofertës, pra rritjes së çmimeve të ushqimeve dhe energjisë elektrike, si rezultat i rritjes afatgjatë dhe më të fortë të çmimeve të importit si pasojë e zhvillimeve ushtarake, si dhe presionit të tyre. mbi çmimet e produkteve dhe shërbimeve të tjera, për këtë arsye një përshejtim mesatar vërehet edhe në inflacionin bazë. Në lidhje me lëvizjet e pritshme të çmimeve të supozimeve të inputit të jashtëm në projeksionin e inflacionit, rishikimet janë në drejtime të ndryshme, pra është bërë një rishikim në rritje i rritjes së inflacionit të huaj efektiv dhe çmimeve të naftës dhe për herë të parë pas një kohe U bë një rishikim në rënie i rritjes së çmimeve të ushqimeve. Megjithatë, në kushtet e lëkundjeve të konsiderueshme në lëvizjen e çmimeve botërore të produkteve primare, të shkaktuara kryesisht nga lufta në Ukrainë dhe sanksionet e vendosura kundër Rusisë, lëvizja e tyre është e ndryshueshme dhe e vështirë për t'u parashikuar, pra pasiguria. përsa i përket lëvizjeve të ardhshme të çmimeve është jashtëzakonisht e theksuar.

Rezervat valutore (të rregulluara për diferencat e çmimeve dhe kursit të këmbimit dhe ndryshimet e çmimeve të letrave me vlerë) në fund të qershorit 2022 janë ende në zonën e sigurt. Të dhënat në dispozicion për sektorin e jashtëm tregojnë për një deficit tregtar në periudhën prill - maj, i cili është më i lartë se pritjet për tremujorin e dytë të vitit. Të dhënat për operacionet e këmbimit për tremujorin e dytë 2022 tregojnë flukse hyrëse neto të realizuara nga transfertat private, të cilat janë dukshëm më të larta se pritjet për tremujorin e dytë të vitit 2022, sipas projeksionit të prillit.

Sa i përket **lëvizjeve në sektorin monetar**, totali i **depozitave** në muajin maj ka mbetur i pandryshuar (pas rënies së vogël prej 0.2% në muajin prill), me rritje të vogël të depozitave të amvisërive dhe të ndërmarrjeve, ndërsa depozitat e sektorëve të tjerë kanë shënuar rënie njëkohësisht. . Nga pikëpamja valutore rënie vërehet te depozitat në denarë dhe në valutë, ndërsa paratë depozituese janë në rritje. Në bazë vjetore, gjithsej depozitat në maj 2022 janë më të larta me 2.1%, me një rritje vjetore të parashikuar për tremujorin e dytë prej 3.3%. **Kredia** totale e sektorit privat është rritur me 0.8% në muajin maj, e cila vjen kryesisht si pasojë e kredive të t;ve, ndërsa në të njëjtën kohë ka një rritje më mesatare të kredive të ndërmarrjeve. Sipas strukturës valutore, kreditë në valutë vendase dhe të huaja janë në rritje . Në bazë vjetore, rritja e totalit të kredisë në muajin maj ishte 9.9%, ndërsa rritja e parashikuar për tremujorin e dytë 2022 ishte 8.7%, në përputhje me projeksionin e prillit.

Në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë së Veriut në periudhën janar - maj 2022 është realizuar deficit prej 8.436 milionë denarë. Deficiti buxhetor financohet më së shumti duke shfrytëzuar depozitat e shtetit në Bankën Popullore dhe me huamarrjen e shtetit në tregun vendas. Deficiti buxhetor i realizuar për pesë muajt e parë përfaqëson 19.7% të deficitit të parashikuar nga ribalancimi i buxhetit për vitin 2022.

Treguesit e fundit makroekonomikë tregojnë për devijime në segmente të caktuara të ekonomisë, gjë që vijon të krijojë një mjedis makroekonomik më pak të favorshëm për zbatimin e politikës monetare. Rritja e çmimeve të brendshme në tremujorin e dytë të 2022 është mbi nivelin e parashikuar. Çmimet e importit të ushqimeve dhe energjisë elektrike vazhdojnë të kontribuojnë në masë të madhe në inflacionin vendas, i cili deri tani po rritet më i fortë se sa pritej dhe duke ushqyer pritjet inflacioniste. Edhe pse për herë të parë pas disa kohësh pritjet për çmimet

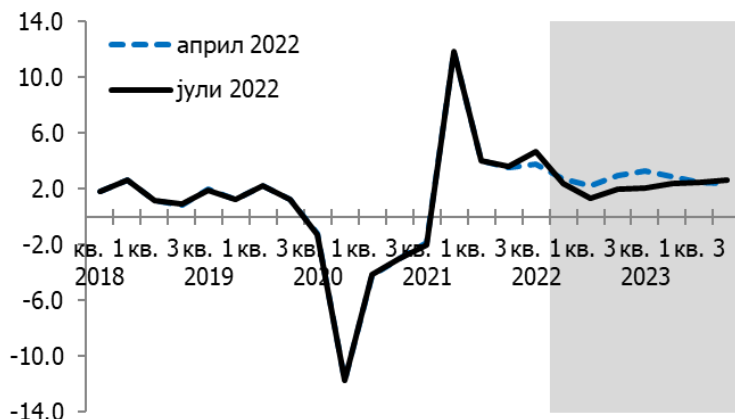
e ushqimeve janë rishikuar në rënie, megjithatë, pasiguria e dinamikës së ardhshme të çmimeve të energjisë dhe ushqimeve në bursa është theksuar për shkak të zhvillimeve ushtarake në Ukrainë. Për sa i përket aktivitetit ekonomik vendas, arritjet në tremujorin e parë të vitit 2022 janë pak më të mira se ato të parashikuara dhe të dhënat në dispozicion me frekuencë të lartë për aktivitetin ekonomik për tremujorin e dytë tregojnë për një rritje të mëtejshme ekonomike për momentin. Gjegjësisht, në periudhën prill - maj vazhdon rritja reale vjetore e prodhimit industrial dhe e qarkullimit në tregti, ndërsa në muajin prill rënia e punimeve të ndërtimit ngadalësohet ndjeshëm. Por me rishikimet në rënie të kërkesës së huaj për shkak të efekteve të konfliktit ushtarak në Ukrainë dhe një ndikimi të fortë në tregjet e mallrave dhe zinxhirët e furnizimit, rreziqet negative për rritjen janë rritur. Rezervat valutore janë ende në një nivel të përshtatshëm dhe në zonën e sigurt, me presione të reduktuara ndjeshëm nga kriza energjetike në tregun valutor në tremujorin e dytë dhe me një fluks të konsiderueshëm të valutave në tregun valutor . Në sektorin monetar, rritja vjetore e totalit të kredisë është ende solide dhe është pak mbi nivelin e parashikuar në projeksionin e prillit , me rritje më mesatare të totalit të depozitave .

Lëvizjet e pritshme në çmimet e importit

Çmimet botërore të naftës, misrit dhe grurit (të shprehura në euro) përdoren si supozime hyrëse në projeksionin e inflacionit vendas. Pas një periudhe të gjatë rishikimesh të vazhdueshme në rritje, në vlerësimet e fundit të korrikut është vërejtur një ndryshim në prirjen e pritjeve. Konkretisht, rritja e rreziqeve të një recesioni global dhe vlerësimet e uljes së kërkesës në të ardhmen kontribuan në një ndryshim në rënie të çmimeve botërore të produkteve primare. Kështu, në rastin e çmimeve të drithërave, pas arritjes së pikut në maj, pritet një lëvizje më e fortë rënëse nga qershori e në vazhdim, në mënyrë që aktualisht të parashikohet një nivel më i ulët se parashikimet e prillit, dhe rrjedhimisht një rritje më e ulët për vitin 2022 dhe një rënie më e thellë për. 2023. Për sa i përket çmimit të naftës, ka ende një rishikim në rritje në raport me vlerësimet e prillit, por më i ulët se vlerësimet e muajit qershor. Pritet një stabilizim gradual për të gjitha çmimet e importit dhe më pas një ulje e nivelit të çmimeve. Nëse këto prirje rënëse të produkteve parësore materializohen, kjo do të kontribuojë në uljen e presioneve inflacioniste të importeve dhe uljen e inflacionit vendas.

Селектирани макроекономски показатели ^{1/}				2019				2020				2021													2022																																												
	2016	2017	2018	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	2019	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	2020	јан.	фев.	март	Кв.1	апр.	мај	јун.	Кв.2	јул.	авг.	сеп.	Кв.3	окт.	ное.	дек.	Кв.4	2021	јан.	фев.	мар.	Кв.1	апр.	мај	јуни	Кв.2																															
I. Реален сектор индикатори																																																																					
Бруто домашен производ (годишна реален раст) ^{1,2}																																	2,8	1,1	2,9	2,8	6,1	4,3	2,5	3,9	-1,3	-16,4	-5,9	-0,8	-6,1				-1,8				13,4				3,0				2,3	4,0				2,4			
Индустриско производство ^{1,3}																																																																					
стапка на промена (годишна)																																	3,4	0,2	5,4	8,8	1,1	7,1	-1,3	3,7	-3,7	-25,0	-7,5	-2,3	-9,5	-13,5	-12,2	7,6	-6,1	46,1	16,5	9,5	22,2	-0,6	-1,4	-8,0	-3,5	-6,5	4,7	-4,9	-2,3	1,4	0,7	6,3	3,2	3,5	-3,8	8,5	
кумулятивна просечна стапка																																	3,4	0,2	5,4	8,8	4,8	5,6	3,7	3,7	-3,7	-14,6	-12,1	-9,5	-9,5	-13,5	-12,8	-6,1	-6,1	3,7	6,0	6,6	6,6	5,4	4,5	2,9	2,9	1,8	2,1	1,4	1,4	1,4	0,7	3,6	3,5	3,5	1,5	2,9	
Инфлација ^{1,4}																																																																					
ЦПИ Инфлација (годишна) ^{1,5}																																	-0,2	2,4	0,9	1,2	1,2	0,6	0,0	0,4	0,6	0,5	1,5	2,2	2,3	1,9	1,9	2,1	2,0	2,7	3,0	2,7	2,8	3,4	3,6	3,7	3,5	4,1	4,8	4,9	4,6	4,9	6,7	7,6	8,8	7,7	10,5	11,9	14,5
ЦПИ Инфлација (кумулятивна просечна)																																	-0,2	1,4	1,5	1,2	1,2	1,0	0,8	0,8	0,6	0,5	0,9	1,2	1,2	1,9	1,9	2,0	2,0	2,2	2,3	2,4	2,4	2,5	2,7	2,8	2,8	2,9	3,1	3,2	3,2	3,2	6,7	7,1	7,7	7,7	8,4	9,1	10,0
Базична инфлација (кумулятивна просечна)																																	1,3	2,3	1,5	0,9	0,9	0,8	0,5	0,5	0,7	0,6	0,7	0,9	0,9	1,8	1,7	1,6	1,6	1,6	1,7	1,8	1,8	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2	2,3	2,4	2,4	2,4	3,2	3,7	4,2	4,2	4,7	5,1	5,4
Базична инфлација (годишна) ^{1,5}																																	1,0	2,8	1,4	0,9	1,0	0,6	-0,4	-0,3	0,7	0,5	0,8	1,6	1,9	1,8	1,6	1,5	1,6	1,6	1,7	1,8	2,4	2,0	3,0	2,8	2,9	2,9	3,1	2,9	3,0	2,9	3,2	4,3	5,2	4,2	6,0	6,6	6,9
Работна сила																																																																					
Стапка на невработеност																																	23,7	22,4	20,7	17,8	17,5	17,1	16,6	17,3	16,2	16,7	16,5	16,1	16,4				16,0				15,9				15,7				15,2	15,7				14,8			
II. Фискален сектор индикатори																																																																					
(Централен Буџет и Буџети на фондови)																																																																					
Вкупни буџетски приходи																																	169.356	179.673	188.505	46.042	50.076	50.986	56.718	203.822	46.484	40.923	48.585	53.562	189.554	14.806	16.423	17.667	48.896	19.271	15.726	17.410	52.407	20.190	17.132	19.151	56.473	20.055	19.133	21.057	60.245	218.021	16.767	18.852	21.549	57.168	21.776	16.895	
Вкупни буџетски расходи																																	185.407	196.561	200.071	49.243	53.915	52.085	62.202	217.445	53.895	59.458	58.511	71.557	243.421	18.995	19.176	19.101	57.272	19.242	20.759	21.206	61.207	23.338	22.489	19.538	65.365	18.739	24.399	29.924	73.062	256.906	20.226	22.248	21.353	63.827	19.785	20.653	
Буџетско салдо (готовинска основа)																																	-16.051	-16.888	-11.566	-3.201	-3.839	-1.099	-5.484	-13.623	-7.411	-18.535	-9.926	-17.995	-53.867	-4.189	-2.753	-1.434	-8.376	29	-5.033	-3.796	-8.800	-3.148	-5.357	-387	-8.892	1.316	-5.266	-8.867	-12.817	-38.885	-3.459	-3.396	186	-6.669	1.991	-3.758	
Буџетско салдо (% од БДП) ^{1,6}																																	-2,7	-2,7	-1,8	-0,5	-0,6	-0,2	-0,8	-2,0	-1,1	-2,8	-1,5	-2,7	-8,2	-0,6	-0,4	-0,2	-1,2	0,0	-0,7	-0,5	-1,2	-0,4	-0,7	-0,1	-1,2	0,2	-0,7	-1,2	-1,8	-5,4	-0,4	-0,4	0,0	-0,8	0,2	-0,5	
III. Финансиски индикатори ^{1,6}																																																																					
Парична маса (М4), годишна стапка на раст																																	6,2	5,1	11,8	11,7	10,5	10,8	9,3	9,3	8,9	9,8	6,9	6,9	6,9	7,7	8,2	7,9	7,9	7,1	7,0	6,7	6,7	7,1	9,6	8,2	8,2	7,8	7,6	7,0	7,0	7,0	6,5	5,3	2,8	2,8	3,0	1,8	
Вкупни кредити, годишна стапка на раст																																	-0,1	5,4	7,3	9,0	8,1	5,6	6,0	6,0	5,8	6,6	7,3	4,7	4,7	4,6	4,4	5,2	5,2	5,7	5,6	5,1	5,1	5,2	6,4	6,3	6,3	6,7	7,7	8,3	8,3	8,3	8,4	8,9	9,8	9,8	10,0	9,9	
Вкупни кредити на население																																	7,0	9,2	10,3	9,7	9,9	9,5	10,5	10,5	10,1	8,8	9,5	8,0	8,0	7,4	7,1	8,1	8,1	8,9	8,8	8,7	8,7	8,0	7,9	7,5	7,5	7,3	7,7	7,8	7,8	7,8	7,8	7,9	7,9	7,8	8,0	8,0	
Вкупни кредити на претпријатија																																	-5,3	2,3	4,5	8,2	6,4	1,7	1,9	1,9	1,8	4,6	5,2	1,1	1,1	1,6	1,4	2,1	2,1	2,3	2,1	1,2	1,2	2,0	4,5	4,8	4,8	5,6	7,4	8,7	8,7	8,7	9,0	10,0	11,9	11,9	12,3	11,9	
Вкупни депозити (со депозитни пари), годишна стапка на раст ^{1,7}																																	6,1	5,0	12,1	11,9	10,6	11,0	9,0	9,0	7,9	8,4	5,4	5,7	5,7	6,1	6,9	7,3	6,7	6,8	7,1	6,7	6,7	6,8	9,9	8,2	8,2	7,9	7,9	7,5	7,5	7,5	7,2	5,8	3,2	3,2	3,4	2,1	
Вкупни депозити на население																																	2,5	6,1	9,5	8,7	9,0	9,3	7,9	7,9	8,6	8,7	6,1	4,6	4,6	4,7	5,2	5,2	5,2	4,7	4,8	4,2	4,2	4,3	7,4	6,9	6,9	7,2	7,1	7,1	7,1	7,1	6,8	6,0	3,9	3,9	4,6	4,5	
Вкупни депозити на претпријатија																																	13,4	2,1	9,5	12,1	10,1	11,1	14,6	14,6	12,5	11,2	8,0	10,1	10,1	12,0	13,7	12,9	12,9	14,3	16,0	16,7	16,7	17,1	20,2	15,6	15,6	13,9	13,7	11,6	11,6	11,6	11,5	8,3	3,9	3,9	1,7	-1,6	
Каматни стапки ^{1,8}																																																																					
Каматна стапка на БЗ (крај на месец/квартал/година)																																	3,75	3,25	2,50	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	1,75	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,50	1,75	2,00	2,00	
Активни каматни стапки																																																																					
денарски																																	7,0	6,6	6,1	5,8	5,7	5,6	5,4	5,6	5,3	5,3	5,1	5,1	5,2	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	4,9	4,9	4,9	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,7	4,7	4,7	4,9	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	
девизни (агрегатна, за девизни и денарски со девизна клаузула)																																	5,7	5,3	4,9	4,7	4,7	4,6	4,5	4,6	4,4	4,3	4,3	4,2	4,3	4,2	4,2	4,1	4,2	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,0	4,1	4,1	4,0	4,0	4,0	3,9	3,9		
Пасивни каматни стапки																																																																					
денарски																																	2,5	2,2	2,0	2,0	1,9	1,9	1,7	1,9	1,6	1,5	1,4	1,4	1,5	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
девизни (агрегатна, за девизни и денарски со девизна клаузула)																																	1,0	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	
IV. Надворешен сектор индикатори																																																																					
Биланс на тековна сметка (во милиони ЕУР)																																	-275,5	-102,9	-7,12	-175,3	-62,2	165,1	-295,8	-368,3	-155,68	-90,0	-50,6	-69,9	-366,2	29,6	-67,4	-15,1	-53,0	-112,9	-5,4	3,0	-115,3	90,8	-7,6	15,8	99,1	-62,6	-109,3	-174,6	-346,5	-415,7	-10,1	-253,7	-128,7	-392,4			
Биланс на тековна сметка (% од БДП)																																	-2,9	-1,0	-0,07	-1,6	-0,6	1,5	-2,6	-3,3	-1,45	-0,8	-0,5	-0,6	-3,4	0,3	-0,6	-0,1	-0,5	-1,0	0,0	0,0	-1,0	0,8	-0,1	0,1	0,8	-0,5	-0,9	-1,5	-3,0	-3,5	-0,1	-1,9	-1,0	-2,9			
Трговски биланс (во милиони ЕУР) ^{1,9}																																	-1.786,2	-1.816,2	-1.811,4	-456,0	-470,7	-433,3	-647,75	-2007,7	-511,04	-384,3	-390,6	-530,7	-1.816,6	-96,4	-201,4	-231,9	-529,63	-274,6	-206,6	-223,9	-705,1	-218,1	-238,3	-161,2	-617,6	-248,3	-263,8	-351,2	-863,3	-2.715,7	-262,7	-310,9	-324,8	-898,4			
Трговски биланс (% од БДП)																																	-18,0	-18,1	-16,9	-4,1	-4,2	-3,9	-5,78	-17,9	-4,75	-3,6	-3,6	-4,9	-16,7	-0,8	-1,7	-2,1	-4,5	-2,3	-1,8	-1,9	-6,0	-1,9	-2,0	-1,4	-5,3	-2,1	-2,2	-3,0	-7,4	-23,1	-2,0	-2,3	-2,4	-6,7	-3,0	-2,4	
Увоз (во милиони ЕУР)																																	-6.127,0	-6.802,4	-7.061,0	-2.067,2	-2.067,2	-1.930,4	-2.067,2	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	-1.930,4	
Извоз (во милиони ЕУР)																																	4.390,3	5.018,7	5.872,4	1.534,3	1.625,7	1.623,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	1.633,9	
стапка на раст на увозот (годишна)																																	6,5	10,7	12,3	11,6	10,9	10,0	-3,60	-31,9	-3,4	-1,4	-10,0	5,5	3,7	35,1	3,1	14,2	138,5	65,5	35,1	71,9	12,3	33,3	7,3	17,0	9,5	26,3	19,1	18,1	26,9	29,7	31,0	27,2	29,5	22,0	39,1		
стапка на раст на извозот (годишна)																																	7,4	14,3	17,0	17,2	11,4	11,2	0,31	9,6	-12,5	-35,9	-1,7	5,1	-10,0	15,4	4,9	36,6	18,0	192,0	61,2	18,7	67,6	13,2	13,0	-3,8	6,9	-1,4	6,2	8,7	4,3	19,8	3,6						

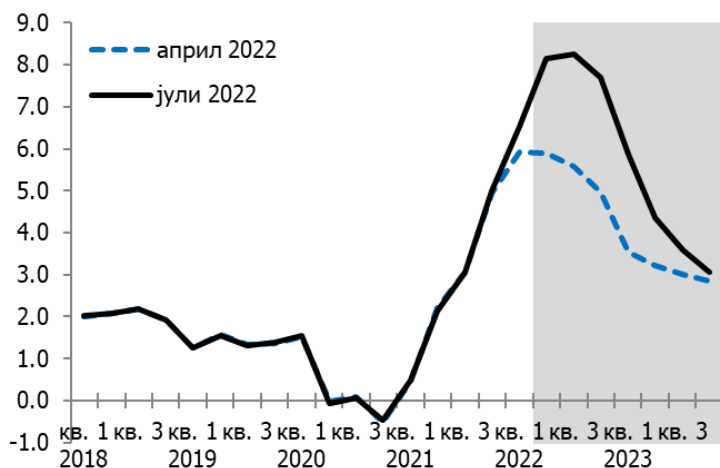
Странска ефективна побарувачка
(годишни промени во %)

Извор: „Консензус форкаст“ и пресметки на НБРСМ.

Sipas parashikimeve të fundit, rritja e **kërkesës së huaj efektive** është rishikuar në rënie në 2.6% në 2022 dhe 2.4% në 2023, krahasuar me përkatësisht 2.9% dhe 2.8% në prill. Rishikime të tilla janë kryesisht rezultat i pritjeve për ulje të aktivitetit ekonomik në Gjermani ².

Странска ефективна инфлација
(годишни стапки во %)

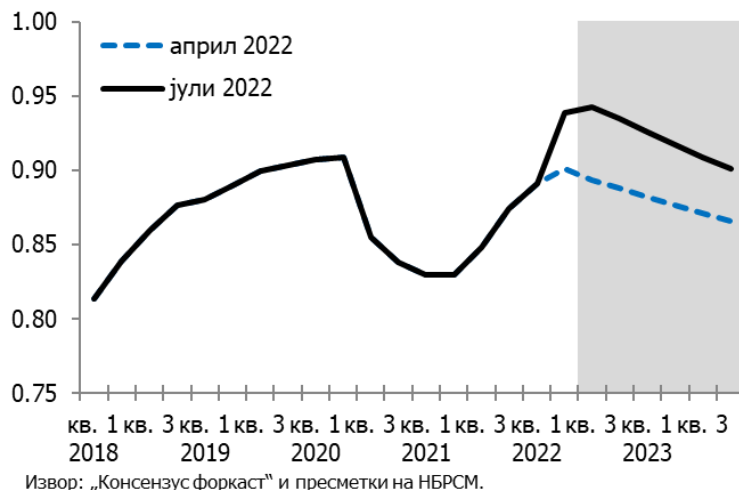
Извор: „Консензус форкаст“ и пресметки на НБРСМ.

Ne anen tjetër, Vlerësimet e **inflacionit të huaj** janë rishikuar në rritje (në 8% dhe 4.3% përkatësisht në 2022 dhe 2023, kundrejt 5.7% dhe 3.2% në prill), që vjen si pasojë e pritjeve për inflacion më të lartë midis të gjithë partnerëve tanë të importit, me Gjermaninë dhe Poloninë që kanë kontributi më i madh mesatarisht për dy vitet.

Për sa i përket **kursit të këmbimit euro/dollar amerikan**, sipas vlerësimeve të fundit, në vitin 2022 pritet një forcim më i madh i vlerës së dollarit amerikan ndaj euros, i cili është kryesisht një reflektim i pritjeve për shtrëngim më të shpejtë monetar nga Fed në krahasim me BQE dhe rritja e rreziqeve të një recesioni në Eurozonë për shkak të rritjes së mëtejshme të çmimeve të energjisë. Në vitin 2023 pritet një zhvlerësim i dollarit amerikan ndaj euros, por më pak se parashikimi i muajit prill.

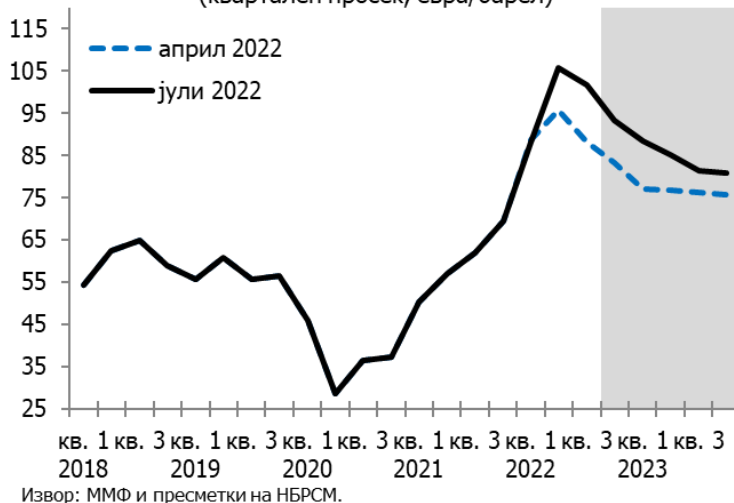
²Rritja e Gjermanisë parashikohet në 2.2% në 2022 dhe 2023, nga 2.5% dhe 2.6% përkatësisht në prill.

Курс евро/САД-доллар

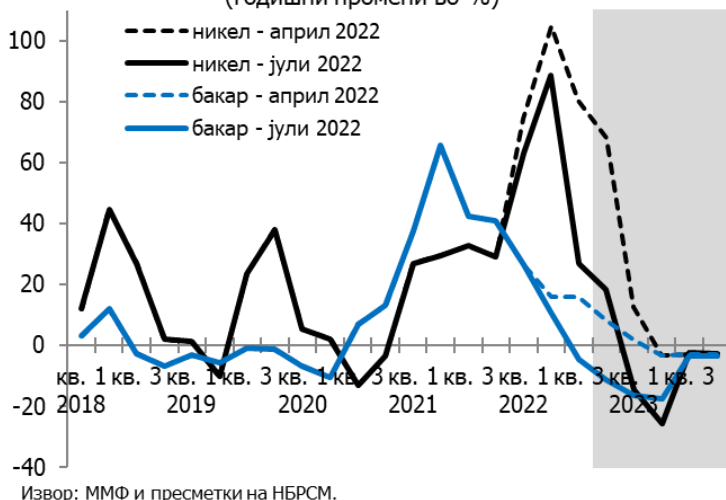
Нафта „брент“

(квартален просек, евра/барел)

Pritjet për një dollar më të fortë amerikan kundrejt euros kontribuojnë kryesisht në rishikimet në rritje të çmimit të naftës ³të shprehur në euro për vitin 2022, mes perspektivave për ulje të kërkesës për shkak të rritjes së rreziqeve të një recesioni global dhe një korrigjim të vogël në rritje të çmimit të shprehur në dollarë. Për vitin 2023, pritet një rënie e ngjashme e çmimit të naftës si në prill.

Цени на никелот и бакарот во евра
(годишни промени во %)

Përsa i përket çmimeve të metaleve, rishikimet janë në rënie, të ndikuar nga rritja e rreziqeve të recesionit në vendet e zhvilluara për shkak të shtrëngimit në rritje të politikës monetare dhe forcimit të kufizimeve për shkak të Covid-19 në Kinë, ndërsa në të njëjtën kohë oferta më e lartë se pritjet e mëparshme nga Rusia. Kështu, çmimet e bakrit dhe nikelit aktualisht pritjet të kenë më pak rritje në 2022 në krahasim me projeksionin e prillit, si dhe një rënie, në vend të rritjes minimale të çmimeve të nikelit dhe një rënie më të madhe të çmimeve të bakrit në 2023.

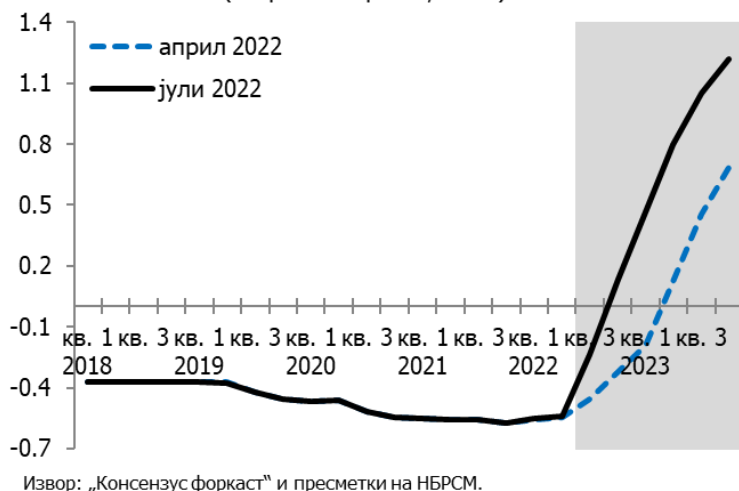
³ Për analizën e çmimeve të naftës, metaleve dhe produkteve ushqimore primare, përdoren raporte të ndryshme të FMN-së, Bankës Botërore, FAO, OPEC, BQE-së dhe portaleve të specializuara ekonomike ndërkombëtare.

Цени на пченицата и пченката во евра
(годишни промени во %)

Vlerësimet për rritjen e çmimit të misrit dhe grurit në vitin 2022 janë rishikuar gjithashtu në rënie, mes pritjeve për kërkesë më të ulët, por një perspektivë të përmirësuar për furnizimin e ndërprerë nga konflikti ushtarak midis Ukrainës dhe Rusisë ⁴. Për vitin 2023, pritjet për rënie të çmimeve të këtyre kulturave drithëra janë ende të ruajtura.

Едномесечен Еурибор
(квартален просек, во %)

Нë rastin e EURIBOR-it njëmuoj, rishikimet janë në rritje për të gjithë periudhën e projeksioneve dhe veçanërisht në vitin 2023. Gjegjësisht, aktualisht pritet që nga tremujori i katërt i këtij viti të kalojë në zonën pozitive, në mënyrë që për të gjithë vitin 2022 të jetë mesatarisht -0.3% (-0.47% në prill), dhe në vitin 2023. do të arrijë në 0,88% (0,27% në prill). Lëvizje të tilla janë kryesisht rezultat i njoftimeve për normalizimin gradual të politikës monetare nga BQE ⁵.

⁴ Ukraina dhe Federata Ruse së bashku përbëjnë rreth 24% të eksporteve globale të grurit dhe 14% të eksporteve globale të misrit (nga 2016 - 2020). Burimi: Reuters, i përpiluar sipas të dhënave nga UN Comtrade ([link](#)).

⁵ Në mbledhjen e rregullt të muajit qershor, BQE njoftoi se do të rrisë normat e referencës së interesit me 0.25 pikë përqindjeje. në korrik dhe më tej në shtator 2022.

Стапка на инфлација
(годишни придонеси во вкупната инфлација, во п.п.)

Придонеси кон годишната стапка на инфлацијата (во п.п.)

Нë qershor 2022, **çmimet e konsumit vendas** u rritën me 2.8% në bazë mujore (2% në muajin paraardhës), si rezultat i rritjes së çmimeve në të tre komponentët kryesorë. Në të njëjtën kohë, kontributin më të madh në rritje e kanë rritja e çmimeve të ushqimeve dhe energjisë, pjesërisht për shkak të përfundimit të vlefshmërisë së masave shtetërore për zbutjen e presioneve mbi çmimet ⁶, përpara se të miratohej një vendim i ri i qeverisë lidhur me marzhet tregtare. ⁷. Në komponentin ushqimor, rritje më të ndjeshme shënuan çmimet e bukës dhe produkteve të drithërave, të ndjekura nga rritja e çmimeve të mishit dhe çmimeve në kategoritë "qumësht, djathë dhe vezë" dhe "gjalpë dhe yndyrë", si dhe atë sezonal. rënia ka ndikuar në drejtim të kundërt në çmimet e perimeve. Në komponentin e energjisë, rritja e çmimeve në qershor vjen kryesisht si pasojë e rritjes së çmimeve të karburanteve, në përputhje me rritjen e çmimeve të derivateve të naftës në bursat botërore, kryesisht nën ndikimin e luftës aktuale ruso-ukrainase. si vlerësimi i dollarit amerikan. Rritje në baza mujore vihet re edhe në komponentin bazë të inflacionit, nën ndikimin e rritjes së çmimeve të shërbimeve në restorante dhe hotele, transportit ajror dhe rrugor, aranzhimeve turistike, si dhe rritjes së çmimeve të produkteve të higjienës personale.

Shkalla vjetore e inflacionit në qershor ishte 14.5% (11.9% në maj), me një përshpejtim më të theksuar të rritjes vjetore të çmimeve në komponentët e energjisë dhe ushqimit. Kontributin më të madh në normën vjetore të inflacionit e kanë rritja e çmimeve të ushqimeve, karburanteve dhe rritja e çmimit të

⁶Më 9 mars 2022, shteti miratoi një paketë masash për të përballuar krizën energjetike dhe rritjen e lartë të çmimeve, e vlefshme nga 17 mars deri më 31 maj 2022. Për zbutjen e rritjes së çmimeve të ushqimeve dhe energjisë u miratuan masat e mëposhtme: ulja e normës preferenciale të TVSH-së për produktet ushqimore bazë nga 5% në 0%; ngrirja e marzheve tregtare të produkteve ushqimore bazë; ulje e normës së TVSH-së nga 18% në 10% për shitjen e burimeve të energjisë: benzinë pa plumb, gaz naftë, gaz të lëngshëm naftë (LPG) dhe metan; dhe uljen e akcizës në bazë të çmimeve të bursës. Produktet bazë ushqimore përfshinin: bukë, miell tip 400, qumësht me 2%, 3,2% dhe 3,5% yndyrë, sheqer të bardhë, vaj luledielli, mish dhe produkte të tjera ushqimore për therje, oriz të bardhë dhe vezë. Marzhi më i lartë tregtar për produktet ushqimore bazë për të gjitha shoqëritë tregtare dhe tregtarët individualë pjesëmarrës në zinxhirin tregtar në tregtinë me shumicë është përcaktuar në një shumë totale deri në 4% të çmimit të shitjes të llogaritur në tregtinë me shumicë, d.m.th. deri në 3% të çmimit të shitjes të llogaritur në tregtinë me pakicë.

⁷Me Vendimin për kushte të veçanta për tregtimin e mallrave individuale, të miratuar më 14 qershor 2022, Qeveria e RSM caktoi marzhin më të lartë tregtar të produkteve ushqimore bazë në tregtinë me shumicë dhe pakicë, i cili është i vlefshëm deri më 30 shtator 2022, me mundësia për të vazhduar deri në fund të vitit nëse e kërkojnë kushtet e tregut. Sipas vendimit, për bukën e bardhë (të prerë në copa ose të plota), për sheqerin e bardhë dhe për vajin e lulediellit ushqimor, me përjashtim të shtypjes së ftohtë, marzhi tregtar deri në 5% në tregtinë me shumicë dhe deri në 5% në tregtohet me pakicë, ndërsa për miell gruri (tipi 400 dhe tip 500), për makarona dhe spageti nga gruri i fortë, orizi i bardhë maqedonas, qumështi i përhershëm i lopës me përmbajtje yndyre 2,8%, 3,2% dhe 3,5% dhe vezët e pulës. , për të gjitha shoqëritë tregtare dhe tregtarët individualë që marrin pjesë në zinxhirin tregtar, përcaktohet një marzh tregtar deri në 10% në tregtinë me shumicë dhe deri në 10% në tregtinë me pakicë. Sipas këtij vendimi, shpenzimet e funksionimit nuk do të llogariten për këto produkte dhe nuk miratohen zbritjet dhe tarifat që shitësi me pakicë i ngarkon shitësit me shumicë për reklamat dhe për paraqitjen e mallrave në raftë në pozicione parësore dhe dytësore.

Инфлација и цени на храната и енергијата (годишни промени, во %)

Странски ефективни* и домашни цени на храна и безалкохолни пијалаци (индекси, 2015=100)

* Ефективните странски цени на храна се добиени како пондериран збир од цените на храната во земјите што се најзначајни трговски партнери на Северна Македонија во доменот на увозот на храна.

Исвор: ДЗС, Еуростат и пресметки на НБРСМ.

energjisë elektrike që nga fillimi i vitit ⁸. Shkalla e inflacionit vjetor të realizuar në muajin qershor është mbi normën e parashikuar nga cikli i projeksioneve të prillit, në kushtet e devijimeve në rritje të çmimeve të supozimeve të inputeve të jashtme, gjë që tregon paparashikueshmëri të theksuar në raport me dinamikën e pritur të çmimeve botërore të produkteve parësore. Prandaj, devijimi është më i theksuar në komponentin e energjisë dhe ushqimit.

Shkalla bazë e inflacionit në qershor ishte 1% me bazë mujore (0.9% në muajin paraardhës). Në bazë vjetore, shkalla bazë e inflacionit është 6.9% (6.6% në muajin paraardhës), ku kontributin më të lartë pozitiv kanë çmimet e shërbimeve të kateringut, të plotësuar nga çmimet e pijeve joalkoolike, duhanit dhe produkteve të higjienës personale, si dhe një masë më të vogël nga çmimet e trafikut rrugor dhe produkteve jo të qëndrueshme për mirëmbajtjen rutinë të familjeve.

Në lidhje me lëvizjet e pritshme të çmimeve të supozimeve të inputeve të jashtme në projeksionin e inflacionit, rishikimet janë në drejtime të ndryshme, d.m.th. është bërë një rishikim në rritje i rritjes së inflacionit të huaj efektiv dhe çmimeve të naftës, si dhe është bërë një rishikim në rënie në rritja e çmimeve të ushqimeve (misri dhe gruri). Në të njëjtën kohë, ende theksohet pasiguria e lartë në lëvizjen e çmimeve botërore të produkteve primare në periudhën e ardhshme, me efekte të pasigurta ekonomike të konfliktit aktual ushtarak në Ukrainë dhe sanksioneve kundër Rusisë të vendosura nga shumica e vendeve në botë.

Në prill 2022, rritja nominale vjetore e rrogës mesatare neto ishte 10.9% (10.1% në muajin paraardhës). Rritja vjetore e rrogës është kontribuar kryesisht nga rritja e

⁸Sipas vendimit të Komisionit Rregullativ për Energji të RSM të datës 30.12.2021, çmimi i energjisë elektrike për furnizuesin universal "EVN HOME" SH.PK Shkup nga 1 janari 2022 është rritur për 9,48% (<https://www.erc.org.mk/pages.aspx?id=153>).

Просечна исплатена плата
(годишни стапки, во %)

Извор: ДЗС.

jashtëzakonshme e rrogës minimale prej 18.5% në mars 2022 në përputhje me ndryshimet e fundit ligjore⁹, që do të thotë se ka rritje vjetore të pagave në muajin prill pothuajse në të gjitha aktivitetet¹⁰.

Me rritjen e shpenzimeve të jetesës në nivel vjetor, **ritja reale vjetore e rrogës neto në muajin prill ishte 0.3%.**

Rritja e pagave nominale dhe reale vjetore e realizuar në prill 2022 (përkatësisht 10.9% dhe 0.3%) është aktualisht mbi normat e pritura për tremujorin e dytë në kuadër të projeksionit të prillit.

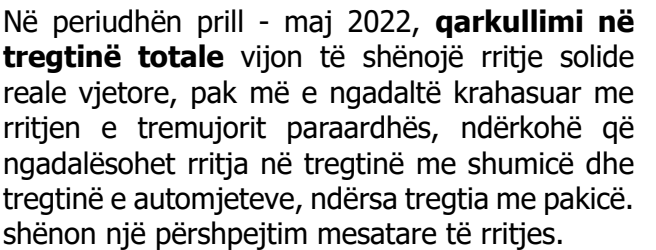
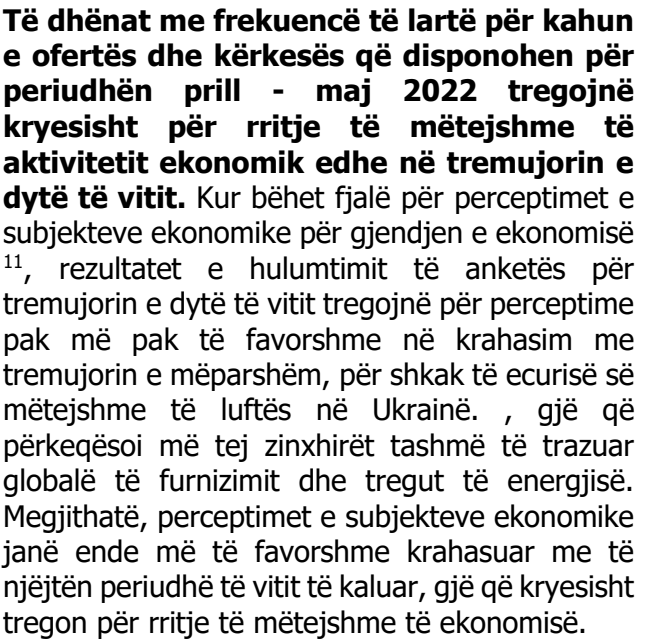
Просечна исплатена месечна нето-плата по сектори
(номинални годишни стапки, во %)

Извор: ДЗС.

⁹Në përputhje me ndryshimet dhe plotësimet e fundit ligjore për rritjen e pagës minimale ("Gazeta Zyrtare e RSM" nr. 41/22) nga marsi 2022, është bërë rritje e jashtëzakonshme e pagës minimale neto për 2,806 denarë, në përputhje me marrëveshjen trepalëshe të arritur në mes të Qeverisë, sindikatave dhe punëdhënësve, ku shteti do të subvencionojë pjesën që ka të bëjë me kontributet (nga marsi 2022 deri në dhjetor 2022 në shumë prej 1197 denarë për çdo muaj). Shuma e pagës minimale në bruto, duke filluar nga marsi 2022 deri në shkurt 2023, është 26.422 denarë (më parë 22.146 denarë), gjegjësisht paga minimale në shumën neto është 18.000 denarë (paraprakisht 15.194 denarë). Gjithashtu, me ndryshimet dhe plotësimet e fundit është përcaktuar metodologjia e re me të cilën do të harmonizohet paga minimale në periudhën e ardhshme, pra nga marsi i vitit 2023, pra me rritjen për vitin paraprak të pagës mesatare të paguar në RSM dhe indeksi i shpenzimeve të jetesës - përkatësisht 50 % e rritjes nga secili tregues. Gjithashtu është përcaktuar se shuma e pagës minimale nuk mund të jetë më e ulët se 57% e shumës së pagës mesatare neto të paguar në RSM për vitin paraprak.

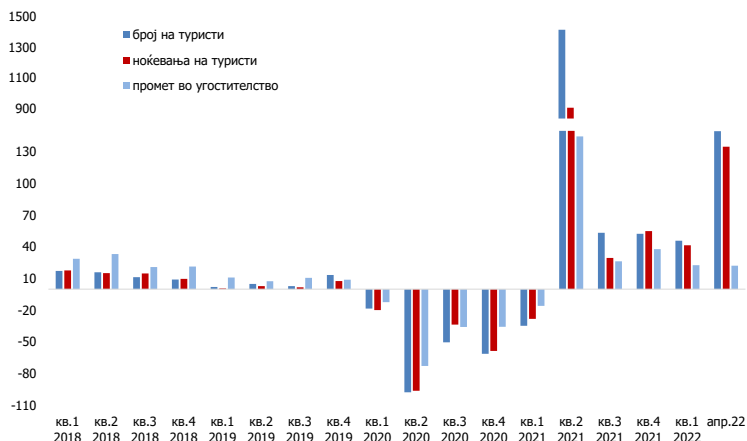
¹⁰Rënie e pagave është vërejtur vetëm te "aktivitetet financiare".

* Реалните стапки на раст се пресметани од НБРСМ, со делење на номиналните стапки на раст со годишната инфлација, мерена според трошоците на живот. Податоците за третиот квартал во 2020, 2021 и 2022 година се претходни податоци, додека податоците за БДП во 2020 година се претходни, а за БДП во 2021 и 2022 година се проценети. Извор: ДЗС и пресметки на НБРСМ.

¹¹ Gjithçka lidhet në sondazhet kryera nga anësor në Evropiane komisioni për matje në atë ekonomike besim në subjektet në një ekonomi . Kompozit tregues në ekonomike besim çdo gjë merr si të peshuara mesatare nga treguesit në besim për konsumatorët dhe treguesit në besim për ato të veçanta ekonomike sektorë (ndërtim , industri , tregti në shitje me pakicë dhe shërbime).

Индикатори за угостителството
(реални годишни промени)

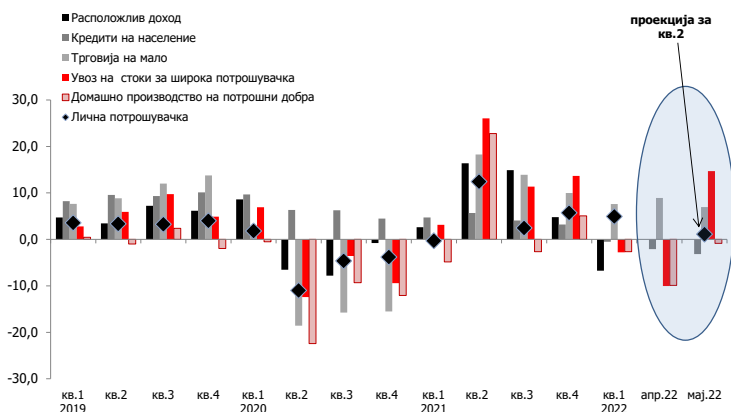

Извор: ДЗС и пресметки на НБРСМ.

Gjithashtu, ritme të larta vjetore të rritjes së numrit të përgjithshëm të turistëve dhe netëve janë vërejtur në **industrinë e hotelierisë** në muajin prill, por dukshëm më të forta krahasuar me rritjen në tremujorin paraardhës, si dhe rritje e lartë është shënuar edhe në totalin e qarkullimit real.

Nga ana tjetër, në muajin prill rënia reale e **vlerës së kryer punimet e ndërtimit** në bazë vjetore janë dukshëm më të ulëta krahasuar me rënieën e tremujorit paraardhës, tërësisht si rezultat i rritjes së lartë të ndërtimeve të larta (pas rënies konstante të vërejtur në pesë muajt e fundit), ndërsa rënies së ndërtimit civil.

Индикатори за движењето на личната потрошувачка
(реални годишни стапки, во %)

Извор: ДЗС и пресметки на НБРСМ.

Treguesit e disponueshëm të **kërkesës agregate** për tremujorin e dytë të vitit 2022 po lëvizin në drejtime të ndryshme, duke e bërë më të vështirë dhënieën e një vlerësimi të saktë për tremujorin. Nën ndikimin e rritjes së pasigurisë nga konflikti ushtarak në Ukrainë dhe presioneve të intensifikuara të çmimeve, u miratuan masa ekonomike për të mbrojtur standardin e jetesës dhe likuiditetin e kompanive¹² dhe normalizimi i politikës monetare vazhdoi nën ndikimin e pritjeve gjithnjë e më të larta inflacioniste.

Nga pikëpamja e të dhënave në dispozicion për lëvizjet e **konsumit personal**¹³ për tremujorin e dytë të vitit 2022, disa nga komponentët e të hyrave në dispozicion (pensionet¹⁴ dhe rrogat) shënuan një rritje të vogël reale vjetore, ndërsa

¹²Në fillim të marsit 2022, u miratua një paketë prej 26 masash për të mbrojtur standardin e jetesës dhe për likuiditetin e kompanive. Ndër të tjera, përfshin subvencione për pensionistët, ndihma direkte financiare për kategoritë më të rrezikuara të popullsisë, më pas masa për subvencionimin e çmimit të energjisë elektrike dhe ngrohjes, aplikimin e zgjatur të normës preferenciale të TVSH-së prej 5% për energjinë elektrike deri në fund të vitit. vit, ulje e normës së TVSH-së për ushqimet bazë dhe heqje e tarifave doganore, kufizim i marzheve tregtare dhe ndalim i eksportit të produkteve të caktuara ushqimore, ulje e akcizës dhe TVSH-së për burimet e energjisë dhe shtyrje e tarifave të gjelbra për derivatet. Për më shumë, shikoni [lidhjen e mëposhtme](#). Gjithashtu, me Vendimin për kushte të veçanta për tregtimin e mallrave individuale, të miratuar më 14 qershor 2022, është përcaktuar marzhi më i lartë tregtar i produkteve ushqimore bazë në tregtinë me shumicë dhe pakicë, i cili është i vlefshëm deri më 30 shtator 2022, me mundësi zgjatje deri në fund të vitit nëse varet nga kushtet e tregut. Për më shumë, shikoni [lidhjen e mëposhtme](#).

¹³Të dhënat e pagave janë të prillit 2022, ndërsa të dhënat për kreditë e popullsisë, pensionet, tregtinë me pakicë, prodhimin vendas të mallrave të konsumit, importin e mallrave të konsumit dhe të hyrat bruto nga TVSH-ja i referohen periudhës prill – maj 2022.

¹⁴ Me pagesën e pensionit të prillit dhe majit përmes ndihmës së dakorduar direkte financiare për tre muaj, në përputhje me pakon e miratuar të masave të Qeverisë, më shumë se 330 mijë pensionistë kanë marrë pension më të lartë për 1000 denarë (https://www.mtsp.gov.mk/april-2022-ns_article-mtsp-vo-tek-etapnata-isplata-na-aprilskite-penzii-so-dopolnitelni-1000-denari-finansiska-poddrshka.nsp dhe https://www.mtsp.gov.mk/maj-2022-ns_article-mtsp-vo-ponedelnik-pocnuva-isplatata-na-majskite-penzii-so-dopolnitelni-1000-denari-finansiska-poddr.nsp).

rënie reale vjetore u shënua në kreditë e popullsisë. Rritje vërehet në tregtinë me pakicë dhe të hyrat bruto nga TVSH-ja, ndërsa rritje të vogël ka shënuar edhe importi i mallrave të konsumit. Nga ana tjetër, rënie është vërejtur në prodhimin vendas të mallrave të konsumit. Për sa i përket treguesit të besimit të konsumatorit ¹⁵, ai tregon për pritje më pak të favorshme në tremujorin e dytë 2022 krahasuar me tremujorin paraardhës, me perceptime dhe pritshmëri më negative për situatën financiare dhe të përgjithshme ekonomike në vend dhe shpenzimet e tyre në periudhën në vijim. Treguesi i besimit të konsumatorëve është gjithashtu më pak i favorshëm krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2021.

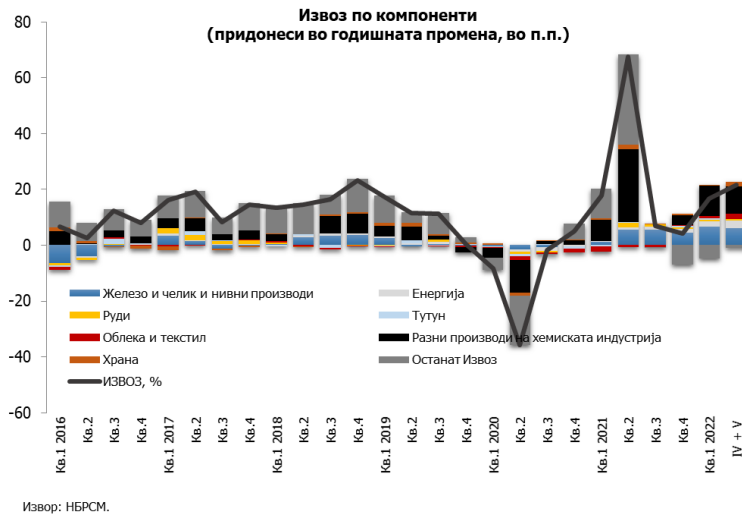
Në lidhje me të dhënat me frekuencë të lartë për **investimet bruto** ¹⁶, në periudhën prill - maj 2022, rritje më e lartë vihet re në investimet kapitale shtetërore, tatim fitimi, si dhe në prodhimin vendas të produkteve kapitale dhe. Prodhimi i përgjithshëm industrial gjithashtu shënoi rritje dhe rritje të vazhdueshme në importi i mjeteve të punës, por pak më mesatar. Në muajin prill, sërish ka pasur një rritje të lartë të stoqeve të produkteve të gatshme, pak më mesatare në krahasim me tremujorin e mëparshëm. Ne anen tjetër, Kredia afatgjatë për ndërmarrjet ka shënuar rënie të lehtë vjetore në terma realë. Dhe në prill 2022, sektori i ndërtimit shënoi një rënie reale vjetore, por dukshëm më e ulët në krahasim me tremujorët e mëparshëm. Për sa i përket treguesve të besimit në industri dhe ndërtim për tremujorin e dytë 2022, ata tregojnë për tendenca më të favorshme në industri dhe tendenca pothuajse të njëjta në ndërtim, krahasuar me tremujorin e mëparshëm. Në krahasim, megjithatë, me tremujorin e dytë të vitit 2021, treguesi i besimit për industrinë është më i favorshëm, ndërsa vlerësime më pak të favorshme vërehen për ndërtimin.

Të dhënat për **tregtinë e jashtme** në periudhën prill - maj 2022 tregojnë për një zgjerim të mundshëm të deficitit në tremujorin e dytë të vitit krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit të kaluar, me një rritje nominale pak më të lartë të importeve se eksporteve të mallrave.

¹⁵ Sipas me sondazhet në Evropiane komision .

¹⁶Të dhënat për punimet e përfunduara të ndërtimit dhe stoqet e mallrave të gatshme janë të prillit 2022, ndërsa të dhënat për kreditë afatgjata për ndërmarrjet, investimet kapitale shtetërore, prodhimin industrial, importin e produkteve të investimeve dhe prodhimin vendas të mallrave kapitale i referohen periudhës prill. – maj 2022.

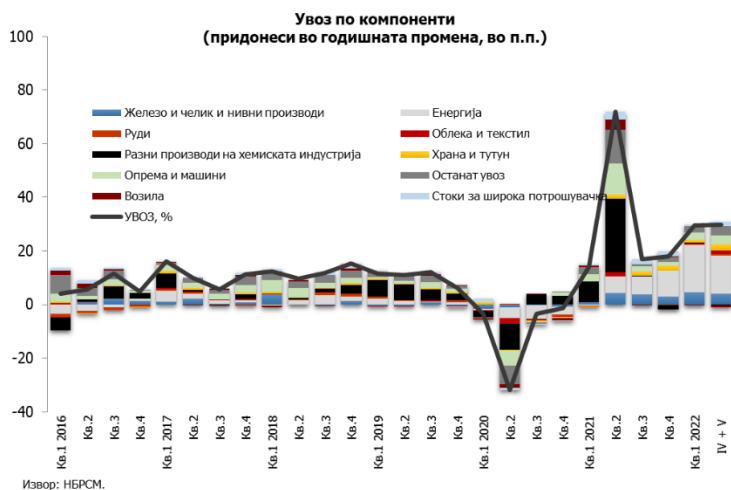
Arritjet buxhetore në përputhje me të dhënat fiskale për periudhën prill - maj 2022 tregojnë për një rënie reale vjetore të **konsumit publik** në tremujorin e dytë të vitit në kushtet e rënies në të gjitha kategoritë kryesore të tij.

Deficiti në shkëmbimin e mallrave me vendet e huaja në periudhën prill - maj 2022 u rrit me 49,3% me bazë vjetore, me rritje më të lartë të importeve, krahasuar me rritjen e eksporteve të mallrave. Tregtia e jashtme totale është më e lartë për 26,5% krahasuar me të njëjtën periudhë të një viti më parë, nën ndikimin e rritjes së të dy komponentëve.

Në periudhën prill - maj 2022, eksporti i mallrave shënoi rritje prej 21,7% me bazë vjetore, kryesisht si rezultat i arritjeve eksportuese të industrisë së përpunimit të metaleve, si dhe eksporteve të kompanive të huaja nga sektori i automobilave. Kontribut pozitiv ka dhënë edhe eksporti i energjisë.

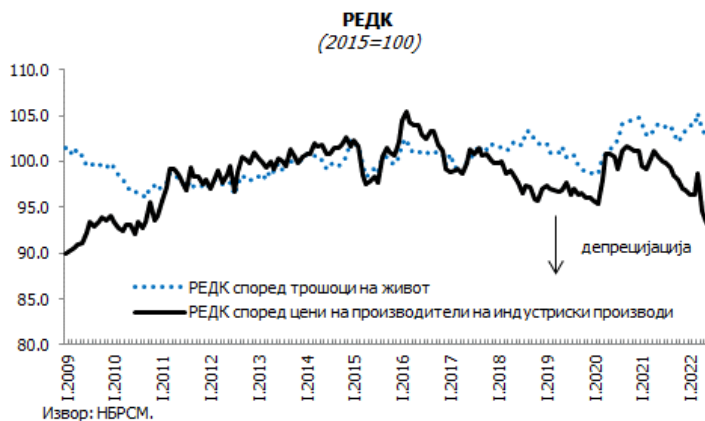
Krahasuar me projeksionin e prillit, ecuria e eksporteve në periudhën prill - maj 2022 është më e mirë se sa pritej për tremujorin e dytë. Në të njëjtën kohë, devijime më të theksuara në rritje vërehen në eksportet e tjera (përfshirë eksportet e kompanive të huaja nga industria e automobilave), si dhe në eksportet e energjisë. Nga ana tjetër, devijime në rënie janë vërejtur në eksportin e hekurit dhe çelikut dhe në eksportin e xeheve.

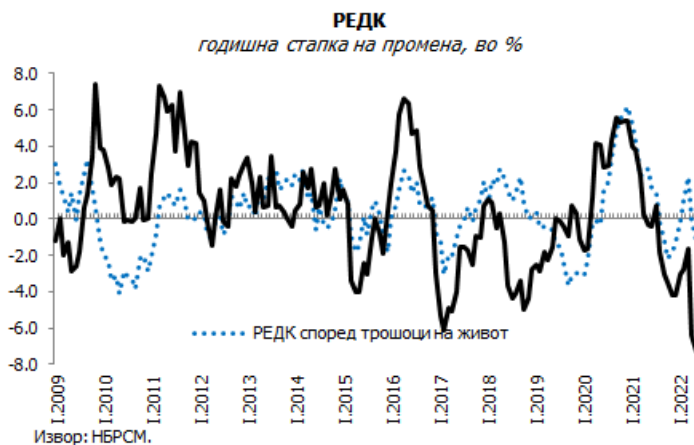
Importi i mallrave në periudhën prill - maj 2022 shënoi rritje prej 29,8% me bazë vjetore. Importet e energjisë kanë kontributin më të madh në rritjen e totalit të importeve, nën ndikimin e çmimeve të larta të importit, me rritjen e njëkohshme të sasive të importuara të disa burimeve të energjisë. Në të njëjtin drejtim kanë funksionuar edhe importi i hekurit dhe çelikut, importet e tjera dhe importi i pajisjeve dhe makinerive.

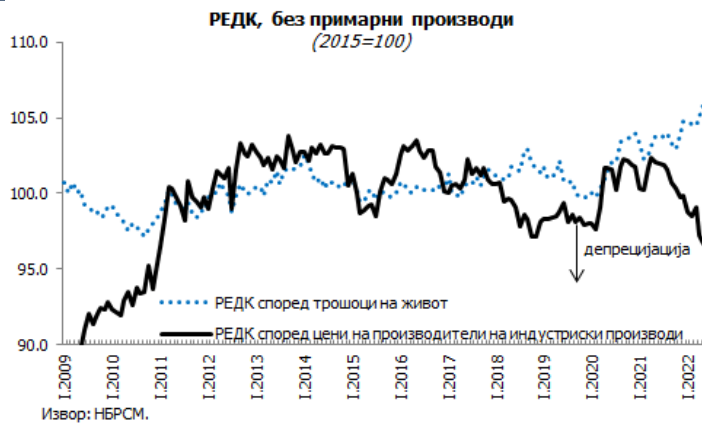
Realizimet në importin e mallrave në periudhën prill - maj 2022 janë më të larta se pritjet për tremujorin e dytë sipas projeksionit të prillit. Devijime më të theksuara në rritje vërehen në pjesën tjetër të importeve (duke përfshirë importet e kompanive të huaja nga industria e automobilave), si dhe importet e energjisë. Devijim në rritje shënuan edhe importi i pajisjeve dhe makinerive, në krahasim me importin e hekurit dhe çelikut, si dhe importi i xeheve, të cilat bënë devijime në rënie.

Si rezultat i arritjeve në komponentin e eksportit dhe importit, realizimet e deficitit tregtar në periudhën prill - maj 2022 tregojnë një deficit më të lartë krahasuar me pritjet për tremujorin e dytë sipas projeksionit të prillit.

Në maj 2022, indeksi REDK i deflatuar nga shpenzimet e jetesës dhe indeksi i llogaritur nga çmimet e mallrave industriale shënuan nënvlerësim për 1,2% dhe 7,2%. Në të njëjtën kohë, shpenzimet relative të jetesës shënuan rënie prej 0,8%, dhe çmimet relative të prodhuesve të produkteve industriale u ulën me 6,8% me bazë vjetore. Në të njëjtin drejtim janë edhe lëvizjet e NEDK-së, e cila shënoi një nënçmim prej 0,5%, që është kryesisht rezultat i mbivlerësim të rublës ruse në raport me monedhën vendase.

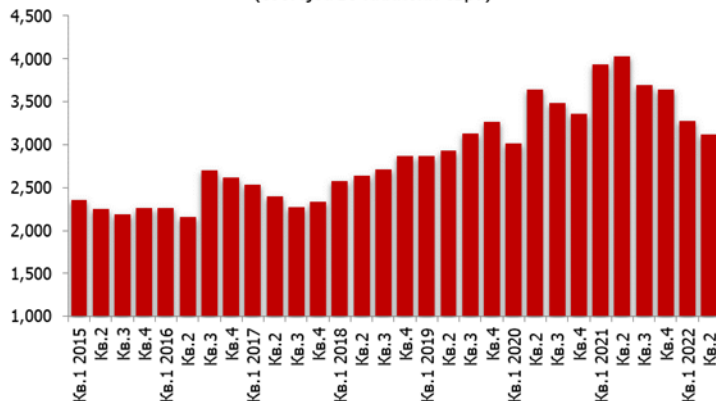

Bazuar në llogaritjen me ponderë në bazë të tregtisë së jashtme pa produkte parësore, indeksi REDK, i deflatuar me shpenzimet e jetesës në maj 2022, shënoi një vlerësim prej 2,1%, ndërsa REDK u deflazua me çmimet e prodhuesve industrialë të nënvlerësim me 5,3%. Në të njëjtën kohë, shpenzimet relative të jetesës dhe çmimet relative të prodhuesve të produkteve industriale shënuan një rënie prej 0,9% dhe 8%. Në të njëjtën kohë, NEDK-ja vëren vlerësimin nga 3%, sërish kryesisht si rezultat i nënvlerësimit të lirës turke ndaj denarit.

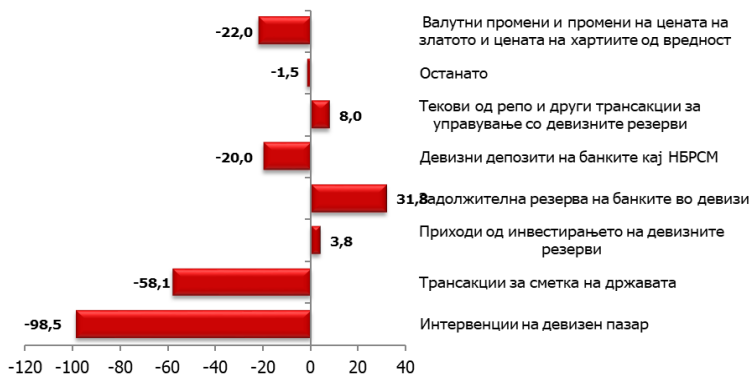
Blerja neto e realizuar në tregun valutor në tremujorin e dytë të vitit 2022 arrin në 403,9 milionë euro, që paraqet rritje prej 51,2% me bazë vjetore, me rritje më të fortë të ofertës sesa rritje të kërkesës për valutë të huaj (për 44,1% dhe 23,2%).

Бруто девизни резерви
(состојба во милиони евра)

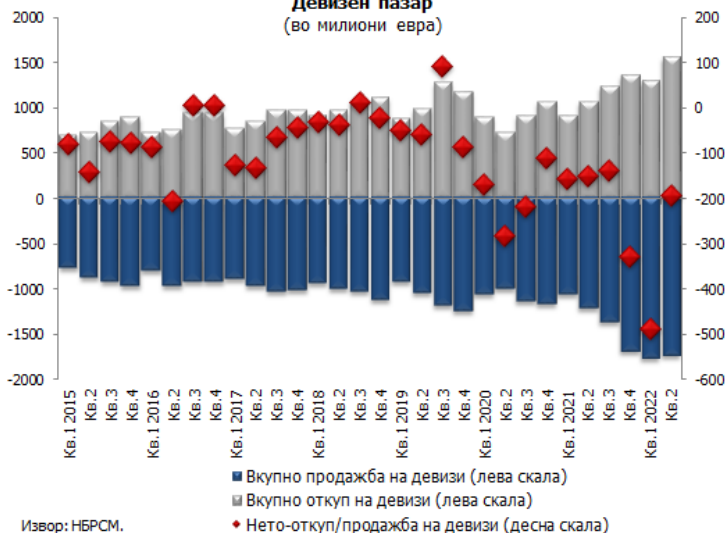
Извор: НБРСМ.

Фактори на промена на девизните резерви во
Кв.2 2022 година
(во милиони евра)

Извор: НБРСМ.

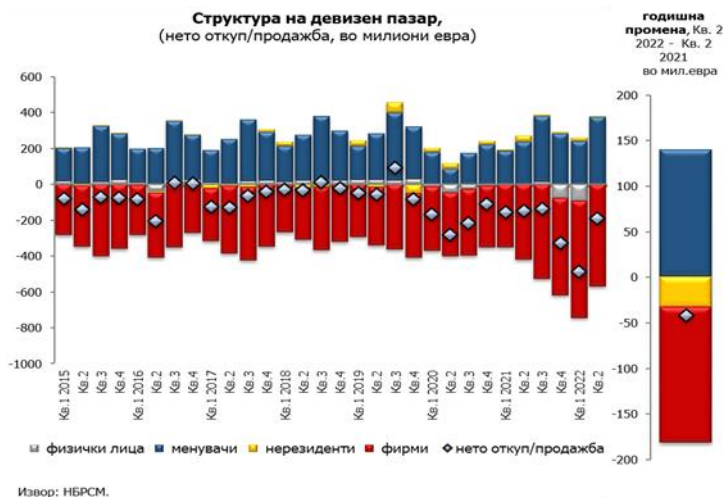
Девизен пазар
(во милиони евра)

Извор: НБРСМ.

Gjendja e rezervave valutore bruto më 30.6.2022 është 3.116,1 milionë euro. E parë nga faktorët e ndryshimit, ndikimin më të madh në rezervat valutore e patën ndërhyrjet e Bankës Popullore në tregun valutor, si dhe transaksionet për llogari të shtetit.

Në tremujorin e dytë të vitit 2022, në tregun valutor të bankave është realizuar shitje neto më e lartë e valutave krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit të kaluar, me rritje të njëkohshme të lartë si të ofertës ashtu edhe të kërkesës për valutë të huaj.

Analiza sektoriale tregon se ndryshime të tilla ende vijnë kryesisht nga shitjet e larta neto të kompanive, e cila u kompensua në masë të konsiderueshme nga blerja e lartë neto e realizuar nga këmbyesit.

Монетарни инструменти

(состојби на крај на месец, во милиони денари)

Gjendja e instrumenteve monetare në fund të muajit maj shënoi rënie mesatare krahasuar me një muaj më parë, që është për shkak të zvogëlimit të shumës së mjeteve të bankave të vendosura në depozita në Bankën Popullore, me rritje mesatare të vendosjeve në bono thesari¹⁷. Niveli i instrumenteve monetare në fund të muajit maj është brenda nivelit të parashikuar në fund të tremujorit të dytë 2022¹⁸.

Mjetet valutore neto të Bankës Popullore në fund të muajit maj janë nën nivelin e parashikuar në fund të tremujorit të dytë të vitit 2022.

Totali i depozitave të shtetit në Bankën Popullore shënoi rënie mujore në muajin maj, dhe gjendja e tyre është nën nivelin e parashikuar për fund të tremujorit të dytë 2022.

Paraja primare shënoi rritje të vogël mujore në maj, si rezultat i rritjes së rezervave totale të bankave në Bankën Popullore, me rënie të vogël të parave të gatshme në qarkullim. Në të njëjtën kohë, balanca e parasë primare është aktualisht pak më e lartë krahasuar me parashikimin për fund të tremujorit të dytë të vitit 2022.

Извор: НБРСМ

¹⁷ Në ankandin e bonove të thesarit të Bankës Popullore, i cili u mbajt më 11 maj 2022, u ofruan bono thesari në vlerë prej 10.000 milionë denarë, ndërsa u shitën bono thesari në vlerë prej 7.720 milionë denarë, me kamatë prej 1,75% dhe afati 35 ditësh.

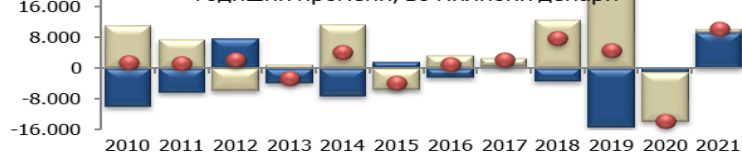
¹⁸ Krahasimet e të arriturave janë në raport me projeksionin e prillit të Bankës Popullore.

Ликвидност на банки*

месечни промени, во милиони денари

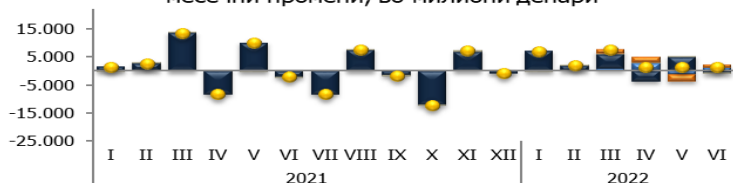
годишни промени, во милиони денари

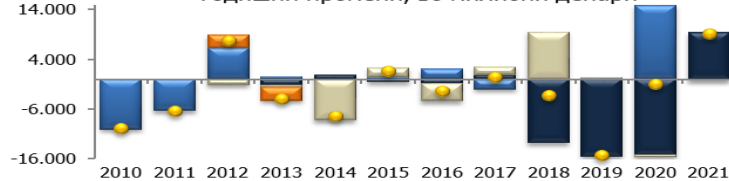
*позитивна промена: креирање ликвидност, негативна промена: повлекување ликвидност.
Извор: НБРСМ.

Монетарни инструменти*

месечни промени, во милиони денари

годишни промени, во милиони денари

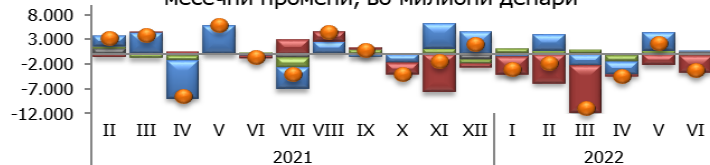

Благајнички записи
Депозити на 7 дена
Мон. инструменти, нето
Депозити преку ноќ
Repo операции

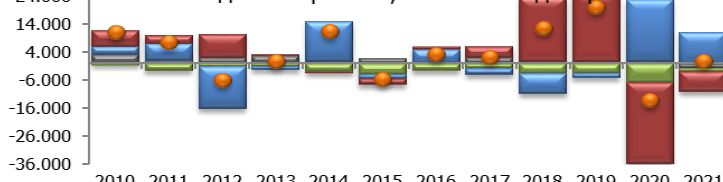
*позитивна промена: креирање ликвидност, негативна промена: повлекување ликвидност.
Извор: НБРСМ.

Автономни фактори*

месечни промени, во милиони денари

годишни промени, во милиони денари

Девизни интервенции
Готови пари во оптик
Автономни фактори, нето
Трансакции на држава
Останати автономни фактори

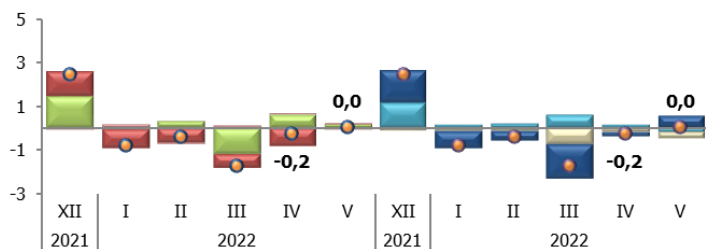
*позитивна промена: креирање ликвидност, негативна промена: повлекување ликвидност.
Извор: НБРСМ.

Sipas të dhënave operationale për flukset e likuiditetit, **likuiditeti i sistemit bankar ka shënuar rënie në muajin qershor**. Në të njëjtën kohë, faktorët autonome në bazë neto kontribuan në tërheqjen e likuiditetit, i cili ishte kryesisht rezultat i ndërhyrjeve valutore të Bankës Popullore. Nga ana tjetër, instrumentet monetare kontribuan në krijimin e likuiditetit, ku ndryshimi erdhi tërësisht nga reduktimi i vendosjeve të bankave në bono thesari¹⁹ dhe operacionet repo, ndërsa depozitat afatshkurtra (depozita njëditore dhe 7 ditore) kontribuoi në tërheqje të lehtë të likuiditetit.

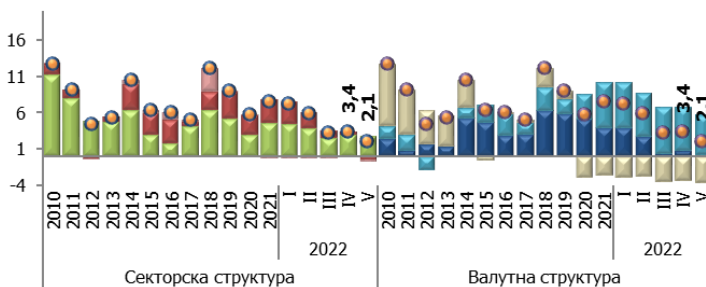
¹⁹ Në ankandin e bonove të thesarit të Bankës Popullore, i cili u mbajt më 15 qershor 2022, janë ofruar 10.000 milionë denarë bono thesari, nga të cilat janë shitur 6.516 milionë denarë, me kamatë prej 2% dhe me afat maturimi 28 ditë.

Вкупни депозити

(придонеси во п.п., месечни промени)

(придонеси во п.п., годишни промени)

- Депозити на останати сектори*
- Депозити во странска валута
- Депозити на претпријатијата
- Депозити, месечни/годишни промени, во %
- Депозити во домашна валута
- Депозитни пари
- Депозити на домаќинствата
- Депозити, годишни промени, во %

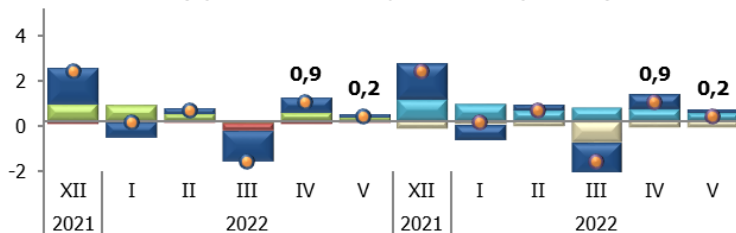
*Во депозитите на останати сектори се опфатени депозитите на останатите финансиски институции, депозитите на локалната самоуправа и депозитите на непрофитните институции кои им служат на домаќинствата кај банките, како и денарските трансферабилни депозити на останатите финансиски институции и на локалната самоуправа кај Народната банка
Извор: НБРСМ.

Totali i depozitave²⁰ në sistemin financiar në maj 2022 mbetën pothuajse të pandryshuara, pas një rënie minimale prej 0,2% në muajin e mëparshëm. Nga pikëpamja sektoriale, rritje e vogël mujore është shënuar te depozitat e amvisërive dhe ato të ndërmarrjeve, ndërsa depozitat e sektorëve të tjerë kanë shënuar rënie të lehtë. Në aspektin valutor rënie vërehet te depozitat në denarë dhe në valutë, ndërsa paratë depozituese janë në rritje. Totali i depozitave në maj janë më të ulëta në krahasim me fundin e tremujorit të parë, me rritje të pritshme për tremujorin e dytë të vitit, sipas projeksionit të prillit.

Shkalla vjetore e rritjes së gjithsej depozitave në maj 2022 është 2,1% dhe për momentin është më e ulët krahasuar me normën vjetore të rritjes së parashikuar në fund të tremujorit të dytë 2022 (prej 3,3%). Nga pikëpamja sektoriale, rritja vjen kryesisht nga rritja e depozitave të amvisërive, me rënie të lehtë vjetore të depozitave të kompanive. Nga aspekti valutor, rritja është rezultat i depozitave në valutë, me rritje më të vogël të parave depozita, ndërsa rënie është vërejtur te depozitat në denarë.

²⁰ Të dhënat i referohen depozitave të sektorit joshjetëror në banka dhe kursimoret, aktivet e institucioneve të tjera financiare në llogaritë në BPRMV-së dhe mjetet e njësive të vetëqeverisjes vendore në llogaritë në BPRMV-së. Të dhënat janë në harmonizim me ndryshimet metodologjike të BPRMV-së nga qershori 2018. Më shumë informacion rreth ndryshimeve metodologjike mund të gjeni në linkun e mëposhtëm: http://www.nbrm.mk/monetarna_statistika_i_statistika_na_kamatni_stapki.nspk.

Депозити на домаќинства (придонеси во п.п., месечни промени)

(придонеси во п.п., годишни промени)

- Депозитни пари
- Депозити на домаќинствата во домашна валута
- Депозити на домаќинствата во странска валута
- Долгорочни депозити на домаќинствата
- Краткорочни депозити на домаќинствата
- Депозити на домаќинствата, месечни/годишни промени, во %

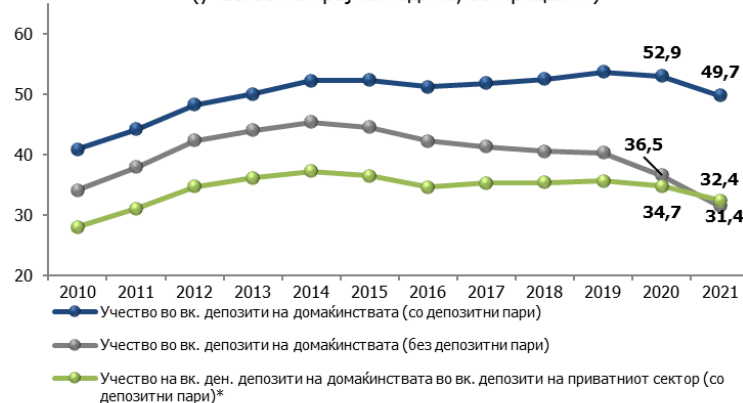
Извор: НБРСМ.

Депозитат е амвисërive në maj 2022 shënuan një rritje të vogël mujore prej 0,2%, pas rritjes prej 0,9% në muajin paraardhës. Nga pikëpamja valutore, depozitat në valutë dhe paraja depozituese shënuan rritje, me rënie mesatare të depozitave në valutën vendase. Nga pikëpamja e maturimit, depozitat afatshkurtra janë në rritje, me rënie mesatare të depozitave afatgjata. **Në bazë vjetore, rritja e depozitave të amvisërive në muajin maj ishte 4,5%.**

Денарски депозити на домаќинствата/вкупни депозити

(учество на крај на година, во проценти)

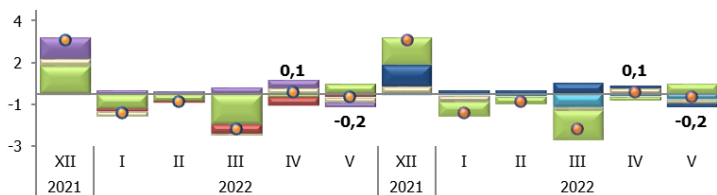
*Вкупните депозити само во банки и штедилници.

Извор: НБРСМ.

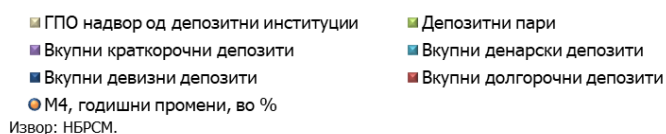
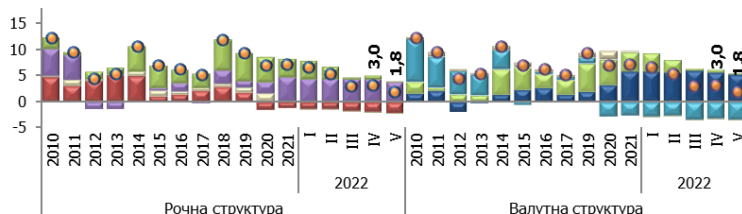
Pjesëmarrja e depozitave në denarë (me para të depozitave) në gjithsej depozitat e amvisërive në fund të majit ishte 46,8% (47,1% në muajin paraprak).

Парична маса M4

(придонеси во п.п., месечни промени)

(придонеси во п.п., годишни промени)

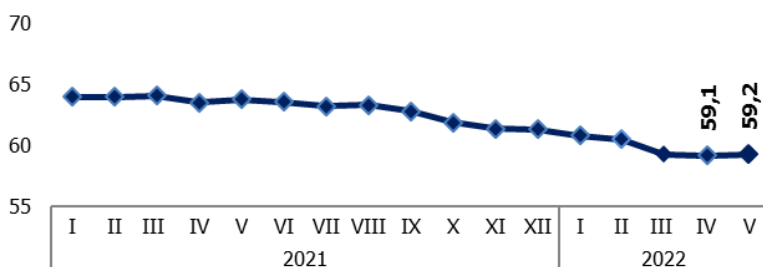
Извор: НБРСМ.

Paraja e gjerë e shprehur nëpërmjet agregatit monetar më të gjerë M4, në maj 2022 arriti rënie të vogël mujore prej 0,2%, pas rritjes prej 0,1% në muajin e kaluar. Njëkohësisht, rritje ka pasur edhe paraja e depozitave, ndërsa paraja në qarkullim ka shënuar rënie. Nga këndvështrimi i strukturës afatgjate, vërehet rënie e lehtë si në depozitat afatshkurtra ashtu edhe në ato afatgjata. Nga pikëpamja valutore, vërehet rënie edhe në depozitat vendase dhe ato në valutë.

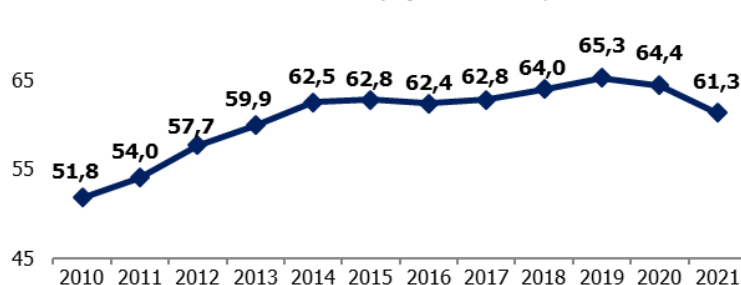
Në bazë vjetore, paraja e gjerë në maj 2022 është më e lartë me 1,8%, me rritje vjetore të parashikuar prej 2,9% për tremujorin e dytë 2022.

Учество на M4 денарски дел во вкупна парична маса M4

податоци на крај на месец, во %

податоци на крај на година, во %

Извор: НБРСМ.

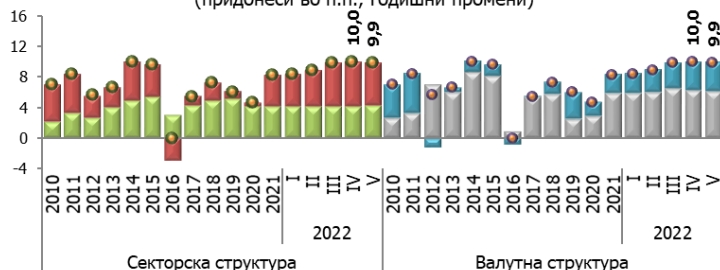
Pjesëmarrja e denarit në paranë e gjerë të përgjithshme M4 në fund të muajit maj është 59,2% (59,1% në muajin paraprak).

Вкупни кредити

(придонеси во п.п., месечни промени)

(придонеси во п.п., годишни промени)

Секторска структура

Валутна структура

- Кредити во странска валута
- Кредити во домашна валута
- Кредити на претпријатијата
- Кредити на домаќинствата
- Кредити, месечни/годишни промени, во %
- Кредити, годишни промени, во %

Извор: НБРСМ.

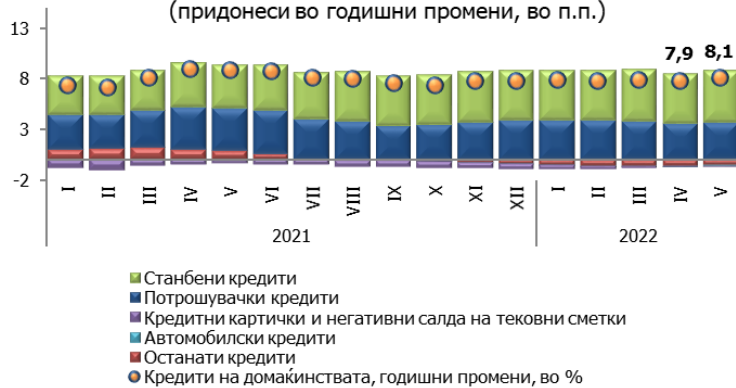
Totali i kredive në muajin maj shënoi rritje mujore prej 0,8%. Nga pikëpamja sektoriale, rritja vjen kryesisht si rezultat i kredisë për amvisëritë, me rritje të njëkohshme më mesatare të kredisë së korporatave. Për sa i përket strukturës valutore, rritja është pothuajse njëloj si rezultat i kontributit pozitiv të kredisë në valutë vendase dhe të huaj. Në fund të muajit maj, kredia totale ka shënuar rritje krahasuar me fundin e tremujorit të parë, e cila është mbi rritjen e pritshme për tremujorin e dytë të vitit 2022, sipas projeksionit të prillit.

Shkalla vjetore e rritjes së totalit të kredisë në muajin maj është 9,9%, me rritje vjetore të parashikuar prej 8,7% për tremujorin e dytë 2022, sipas projeksionit të prillit. Nga pikëpamja sektoriale, rritja vjen më së shumti nga kreditë e ndërmarrjeve, me kontribut pozitiv nga kreditë e amvisërive. Përsa i përket strukturës valutore, kredia në monedhë vendase ka kontribut më të madh në rritjen vjetore të kredisë, ndërkohë që edhe kredia në valutë ka një kontribut mesatare pozitiv (duke përfshirë kreditë në denarë me klauzolë valutore).

Rritja vjetore e kredisë së amvisërive²¹ në maj ishte 8,1%, ndërkohë që vijon të rrjedhë në masë të madhe nga kredia për banesa, me kontribut pozitiv edhe nga kredia konsumatore.

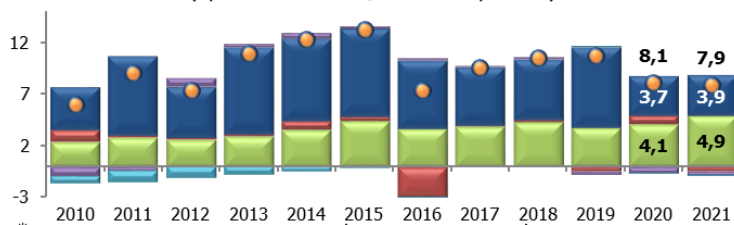
Кредити на домаќинствата*

(придонеси во годишни промени, во п.п.)

- Станбени кредити
- Потрошувачки кредити
- Кредитни картички и негативни салда на тековни сметки
- Автомобилски кредити
- Останати кредити
- Кредити на домаќинствата, годишни промени, во %

(придонеси во п.п., годишни промени)

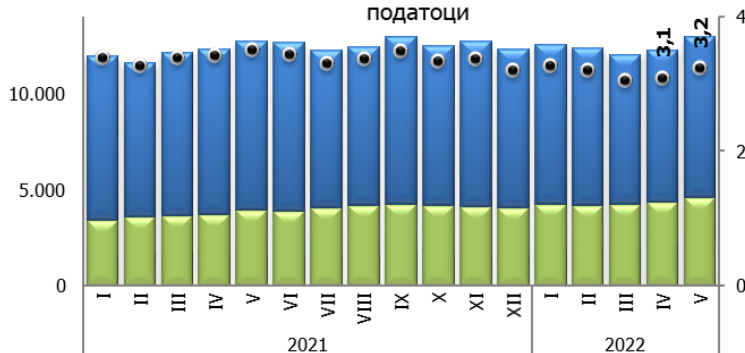

*не се вклучени кредитите на самостојните вршители на дејност со личен труд

Извор: НБРСМ.

²¹ Pa kreditë e individëve të vetëpunësuar.

Сомнителни и спорни побарувања (секторска структура и учество во вкупни кредити) месечни податоци

Pjesëmarrja e pretendimeve të dyshimta dhe të kontestuar në totalin e kredive në muajin maj mbeti në të njëjtin nivel si në muajin e kaluar dhe arriti në 3,2%.

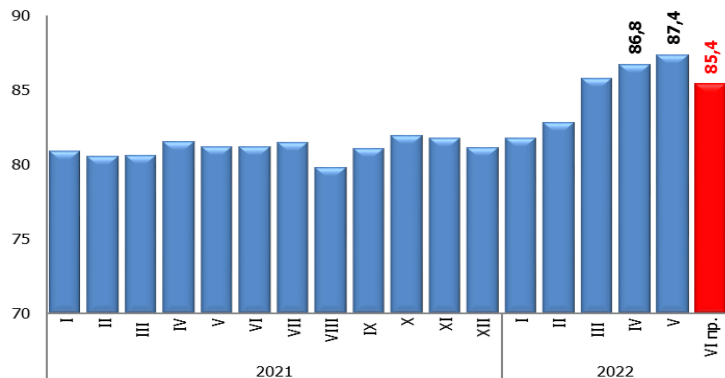
Shikuar nga aspekti i strukturës sektoriale, mbetet pjesa më e madhe e shumës totale të kredive me probleme rrjedh nga sektori "ndërmarrje", ndërsa pjesëmarrja e kredive me probleme të sektorit "amvisëri" është dukshëm më e ulët.

Годишни податоци

■ Сомнителни и спорни побарувања на претпријатијата во милиони денари, лева скала
 ■ Сомнителни и спорни побарувања на домаќинствата во милиони денари, лева скала
 ● Учество на сомнителните и спорните побарувања во вкупните кредити во %, десна скала
 Извор: НБРСМ.

Сооднос помеѓу вкупните кредити и депозити (месечни податоци, во проценти)

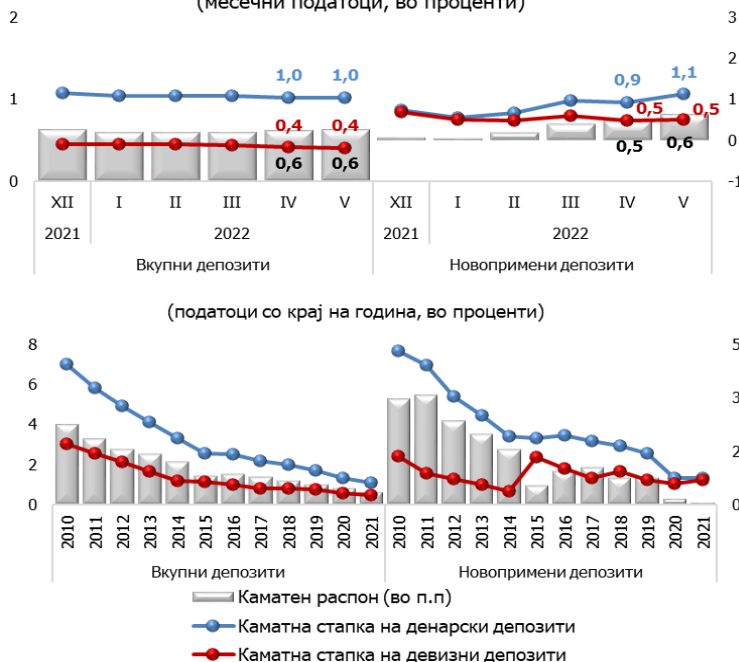
Treguesi i shfrytëzimit të potencialit depozitues të bankave për kreditimin e sektorit privat në muajin maj arrin në 87,4%, që është më shumë krahasuar me vlerën e parashikuar të këtij treguesi për fundin e tremujorit të dytë 2022 (85,4%), sipas projekcionit të prillit.

(Годишни податоци, во проценти)

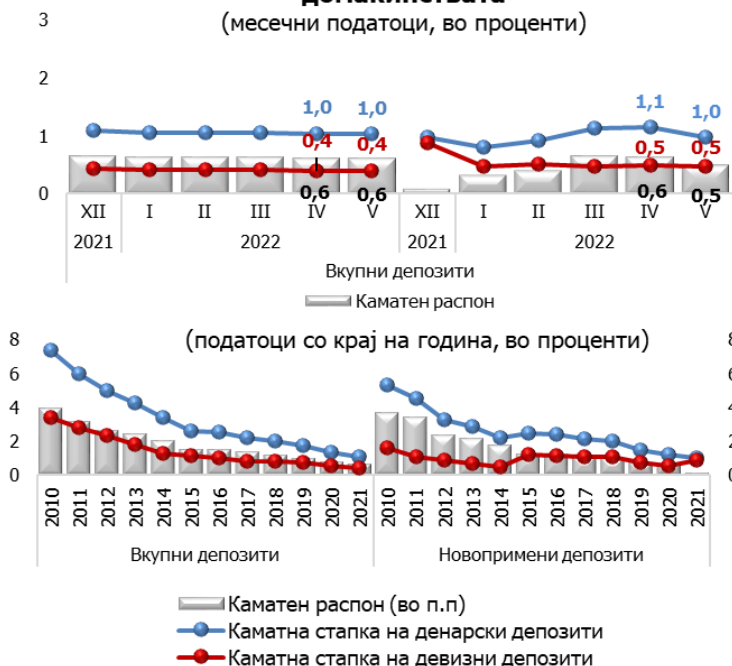
Извор: НБРСМ.

Каматни стапки на вкупните депозити
(месечни податоци, во проценти)

Извор: НБРСМ

Каматни стапки на депозитите на домаќинствата
(месечни податоци, во проценти)

Извор: НБРСМ

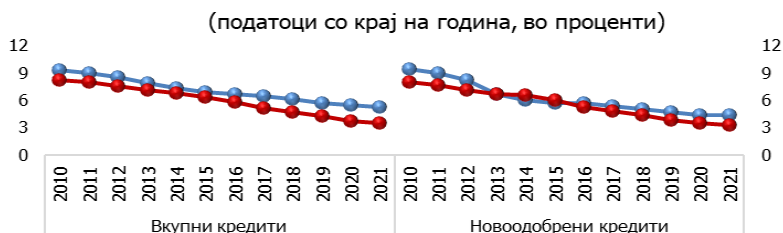
Нë maj 2022, normat e interesit në gjithsej depozitat (denarë dhe valutë të huajë)²² mbeten të njëjta, ndërkohë që diferenca e interesit është ende e qëndrueshme në nivelin 0,6 p.p. Te **totali i depozitave të sapo pranuar²³**, diferenca e interesit shënoi rritje të vogël mujore dhe arriti në 0,6 p.p., në kushtet e rritjes së normave të interesit për depozitat e reja në denarë për 0,2 p.p., me norma të pandryshuara të interesit për depozitat në valutë.

Tek amvisëritë, diferenca ndërmjet normave të interesit për depozitat në denarë dhe në valutë vazhdon të jetë 0,6 p.p., me norma të interesit të pandryshuara për depozitat në denarë dhe në valutë. **Diferenca e normës së interesit për depozitat e reja të pranuar të amvisërive** janë ulur dhe janë 0,5 p.p.

²² Të dhënat për normat e interesit janë në përputhje me ndryshimet metodologjike të BPRMV-së nga qershori 2018. Më shumë informacion rreth ndryshimeve metodologjike mund të gjeni në linkun e mëposhtëm: http://www.nbrm.mk/monetarna_statistika_i_statistika_na_kamatni_stapki.nspj.

²³ Për sa i përket normave të interesit të depozitave të reja, duhet pasur parasysh se ato karakterizohen nga lëvizje të ndryshueshme. Ndryshueshmëria e normave të interesit për depozitat e pranuar rishtazi rezulton nga fakti se ato kushtëzohen nga vëllimi i depozitave të pranuar rishtazi (që mund të ndryshojnë nga muaji në muaj) dhe norma e tyre e interesit.

Каматни стапки на вкупните кредити, по сектори

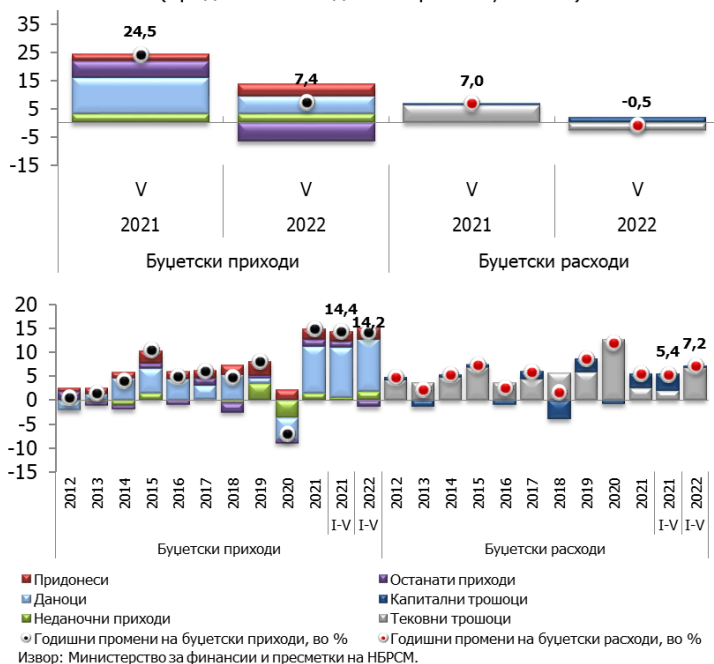
Извор: НБРСМ

— Каматна стапка на кредити на домаќинства
— Каматна стапка на кредити на претпријатија

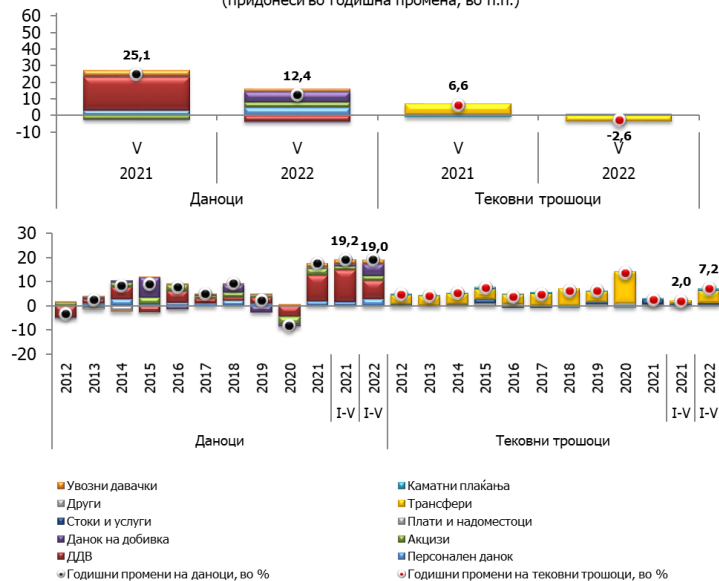
Нë мај 2022, нормат е интересит тe **totali i kredive тe amvisërive dhe ndërmarrjeve** nuk shënuan ndryshime mujore dhe janë 5,1% dhe 3,4%. Te **kreditë e miratuara rishtazi**²⁴, нормат е интересит тe korporatave u ulën me 0,1 p.p. dhe shënuan vlerën 3,5%, me norma тe pandryshuara интереси пeр kredinë пeр amvisëritë (4,5%).

²⁴ Пeр са і пeркет нормаве тe интересит тe kredive тe reja тe miratuara, duhet pasur parasysh se ato karakterizohen nga lëvizje тe ndryshueshme. Ndryshueshmëria e normave тe интересит пeр kreditë e miratuara rishtazi rrjedh nga fakti se ato kushtëzohen nga vëllimi і kredive тe miratuara rishtazi (që mund тe ndryshojnë nga muaji нe muaj) dhe norma e tyre e интересит.

Буџетски приходи и расходи
(придонеси во годишна промена, во п.п.)

Даноци и тековни трошоци
(придонеси во годишна промена, во п.п.)

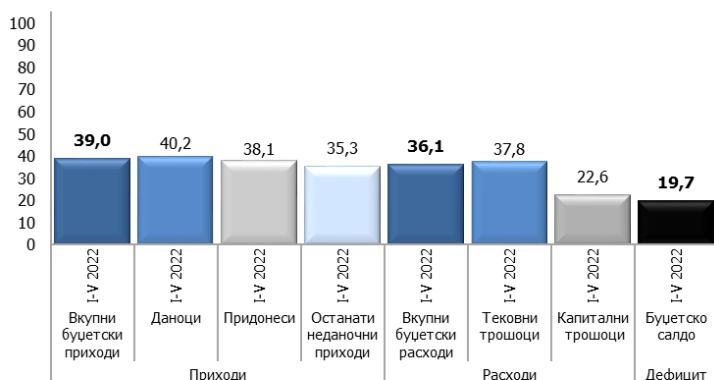

Нë мај тë витит 2022, нë Бухетин е Републикëс сë Македонисë сë Верит (бухетин қендрор dhe бухетет е фондеве) тë ардхурат тотале бухеторе нë нивел вјетор у рритën ме 7,4%, ндërса шпензимет тотале бухеторе у улën ме 0,5%. Рритја е тë ардхураве бухеторе ëсhtë крýсисhtë резултат и рритјес сë тë ардхураве татиморе (контрибут позитив нга 6,4 п.п.), ме рритје мë тë улët тë тë ардхураве нга контрибутет dhe тë ардхурат јотатиморе, ндërса тë ардхурат е тјера²⁵ шëнуан рëние. Гјитһасһту, тë ардхурат татиморе нë муајин мај јанë мë тë ларта ме 12,4% ме базë вјеторе, dhe кјо крýсисһт si резултат и тë һраве мë тë ларта нга татими мби фитимин, ме контрибут позитив мë тë вогël edhe нга компонентët е тјерë, ндërса тë һрат нето нга TVSh-ја јанë улур. Улја е тë далаве бухеторе нë муајин мај 2022 ëсhtë тërëсисhtë пëр шћак тë шпензиме актуале (крýсисһт нë трансферта, крýсисһт пëр шћак тë базës сë лартë крһасуесе нга и нјëјти муај и витит тë калуар кур у паған фондет нë лидһје ме масат пëр збүтјен е ефеќтеве тë пандемисë), дуќе рритур шпензимет капитале.

Нë периодһën јанар - мај 2022, тë ардхурат тотале бухеторе јанë мë тë ларта пëр 14.2% крһасуар ме тë нјëјтën периодһë тë нјë вити мë парë. Контрибутин мë тë мадһ нë рритјен е тë һраве бухеторе е канë тë ардхурат мë тë ларта татиморе. Нга ана тјетër, шпензимет тотале бухеторе јанë мë тë ларта пëр 7,2%, қë мë сë шћумти ëсhtë резултат и шпензиме ррједһëсе мë тë ларта, ме рритје мë пак позитиве dhe шпензиме актуале.

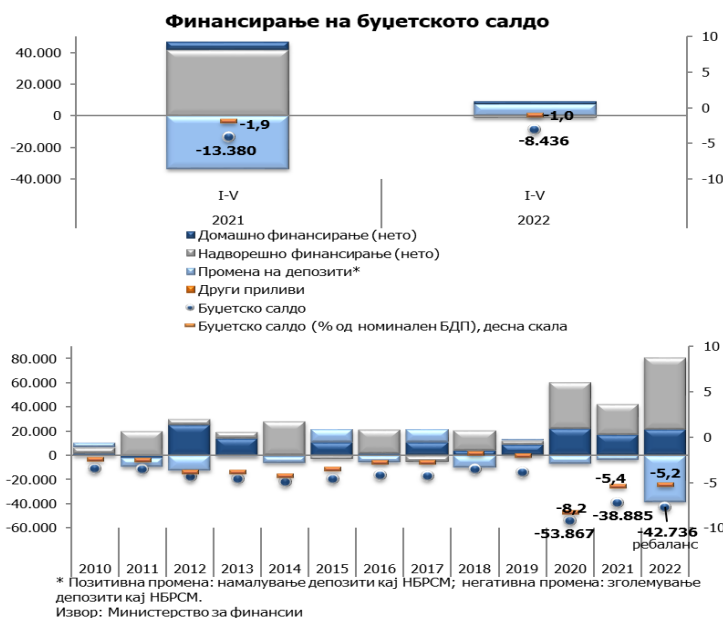
²⁵ Тë ардхурат е тјера пëрфшһјнë тë ардхурат нга капитал, donacionet е һуаја dhe тë ардхурат нга һуатë е рикуперуара.

Реализација на Буџетот, по категории (централен буџет и фондови), во проценти од годишен план*

Krahasuar me ribalancimin e Buxhetit²⁶ për vitin 2022, realizimi i të ardhurave dhe shpenzimeve buxhetore në periudhën janar - maj 2022 është 39%, përkatësisht 36,1%. Deficiti buxhetor i realizuar në vlerë prej 8.436 milionë denarë paraqet 19,7% të deficitit të planifikuar për vitin 2022.

Извор: Министерство за финансии и пресметки на НБРСМ.

Deficiti buxhetor i realizuar në periudhën janar - maj 2022 në vlerë prej 8.436 milionë denarë (ose 1,0% e PBB-së²⁷) financohet kryesisht duke shfrytëzuar depozitat e shtetit në Bankën Popullore dhe duke marrë hua nga shteti në tregun vendas.

²⁶ Мë 19 korrik 2022 është miratuar ribalanci i buxhetit për vitin 2022 ("Gazeta Zyrtare e RMV-së" nr. 164, datë 20.7.2022).

²⁷ Në kuadër të analizës, për PBB-në nominale për vitin 2022 përdoren projeksionet e prillit të Bankës Popullore.

Државни хартии од вредност (промени, во милиони денари)

(состојби, во милиони денари)

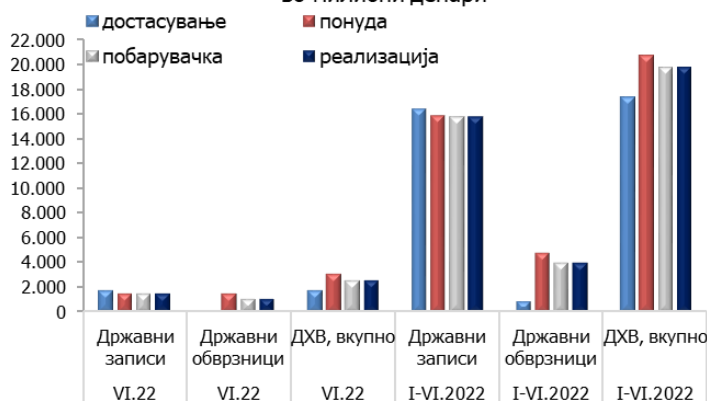

Извор: Министерство за финансии.

Нë qershор 2022, gjendja e letrave me vlerë të qeverisë emetuar²⁸ tregu primar shënoi rritje të vogël në baza mujore për 773 milionë denarë dhe në fund të muajit arriti në 148.763 milionë denarë. Rritja vjen si pasojë e rritjes së obligacioneve shtetërore pesëmbëdhjetëvjeçare (me dhe pa klauzolë valutore), kur zvogëlohen bonot dymbëdhjetëmujore të thesarit (pa klauzolë valutore).

Аукции на државни хартии од вредност

во милиони денари

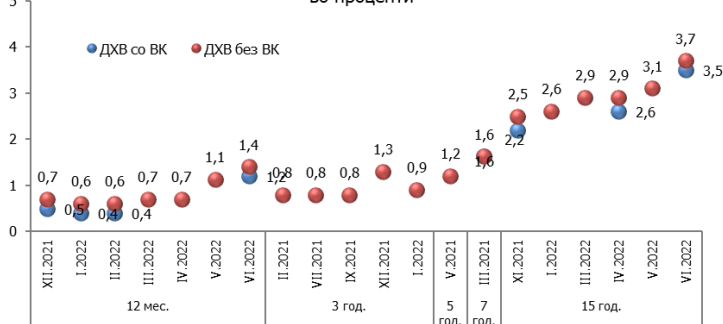

Извор: Министерство за финансии.

Еметимет е режа të letrave me vlerë të qeverisë në qershор 2022 ishin me afat maturimi dymbëdhjetë muaj e pesëmbëdhjetë vjet, me dhe pa klauzolë valutore. Në qershор 2022 maturuan bonot dymbëdhjetëmujore të thesarit të emetuara më parë (pa klauzolë valutore).

Каматни стапки на државни хартии од вредност

во проценти

Извор: Министерство за финансии.

Нë qershор, në ankandin e rregullt, Ministria e Financave rriti normat e interesit për bonot dymbëdhjetëmujore të sapoemetuara, me dhe pa klauzolë valutore në nivelet 1,2%, përkatësisht 1,4%, dhe për obligacionet e qeverisë pesëmbëdhjetëvjeçare, me dhe pa klauzolë valutore në nivelet përkatësisht 3,5% dhe 3,7%.

²⁸ Për vitin 2022, sipas rebalancit të buxhetit nga korriku 2022, është planifikuar huamarrja e brendshme neto (letrat me vlerë të vazhdueshme të qeverisë) të shtetit në vlerë prej 22.035 milionë denarë, gjegjësisht rritje e gjendjes së letrave me vlerë të qeverisë në nivelin prej 168.344 milionë denarë.

Shtojca 1: Kategoritë treguese për konsumin personal dhe investimet bruto

ИНДИКАТИВНИ КАТЕГОРИИ ЗА ЛИЧНАТА ПОТРОШУВАЧКА

	2019				2020				2021				2022			
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	мар.	апр.	мај
	реални годишни промени во %															
Промет во трговија на мало*	7,6	8,8	12,0	13,8	1,0	-18,6	-15,7	-15,5	-1,3	18,3	13,9	10,0	7,6	8,1	8,9	6,9
Бруто приходи од ДДВ*	3,5	1,4	7,5	6,6	1,8	-20,0	-10,8	-4,2	2,9	36,6	21,1	20,6	29,2	24,7	12,6	10,5
Увоз на стоки за широка потрошувачка*	2,8	5,9	9,7	4,9	6,9	-12,4	-3,6	-9,4	3,1	26,0	11,3	13,6	-2,8	-9,6	-10,0	14,7
Домашно производство на потрошни добра	0,5	-1,0	2,4	-2,0	-0,5	-22,4	-9,3	-12,1	-4,8	22,8	-2,6	5,1	-2,7	-1,0	-9,9	-0,9
Кредити на население*	8,2	9,6	9,3	10,1	9,7	6,3	6,2	4,5	4,7	5,7	4,0	3,2	-0,5	-0,5	-2,1	-3,2
Просечна нето-плата*	2,2	2,4	3,5	4,2	10,0	4,6	7,0	4,7	2,0	5,7	1,1	0,7	0,0	1,2	0,3	-
Приватни нето-трансфери*	-2,4	-4,9	5,5	2,0	-2,5	-40,0	-36,5	-11,3	12,5	75,9	61,9	17,7	9,3	-7,6	-	-
Пензии*	4,1	2,2	3,9	2,1	5,7	6,2	5,3	5,4	2,3	0,3	0,0	-1,8	-3,3	-3,9	-0,2	1,1

*реалните стапки на раст се пресметани од НБРСМ, со делење на номиналните стапки на раст со годишната инфлација, мерена според трошоците на живот.

Извор: Државен завод за статистика, Министерство за финансии и пресметки на НБРСМ.

ИНДИКАТИВНИ КАТЕГОРИИ ЗА ИНВЕСТИЦИЈЕ

	2019				2020				2021				2022			
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	мар.	апр.	мај
	реални годишни промени во %, освен за СДИ промените на реалните износи се во милиони денари															
Увоз на средства за работа*	2,0	4,8	12,7	6,7	1,0	-34,5	-3,0	4,4	8,8	64,1	6,4	4,6	6,9	0,4	1,4	13,9
Извршени градежни работи**	15,1	-3,3	3,0	5,3	6,3	-5,1	3,0	2,3	-1,1	-9,6	-10,8	-17,5	-11,1	-14,0	-0,7	-
Домашно производство на капитални производи	12,3	-2,9	10,7	7,1	-5,7	-46,0	-9,0	1,0	-7,3	59,6	-24,3	-22,3	0,9	1,9	-5,2	8,7
Државни капитални инвестиции*	-11,1	62,7	26,3	66,4	23,8	-34,4	26,0	-20,7	166,5	3,7	56,2	9,3	-16,4	11,7	65,2	51,0
Директни инвестиции***	-11439,1	-2654,8	5520,0	-7211,3	4087,6	-2397,1	-5793,5	-9353,0	-8141,7	13993,0	2019,5	8856,0	6095,2	2718,2	-	-
Долгорочни кредити на претпријатија*	4,9	4,8	2,6	6,4	4,1	8,2	11,5	5,8	7,3	2,5	0,7	3,9	2,2	2,2	1,5	-0,6
Залихи на готови производи	3,6	-10,5	-7,4	14,7	9,0	15,7	2,6	-8,0	2,0	9,7	16,1	12,4	11,5	13,4	9,8	-

*реалните стапки на раст се пресметани од НБРСМ, со делење на номиналните стапки на раст со годишната инфлација, мерена според трошоците на живот.

**реалните стапки на раст се добиени со користење на стапката на раст на дефлаторот на трошоците во градежништвото за нови објекти за домување.

***реалните износи се пресметани од НБРСМ, со делење на номиналните износи со нивото на индексот на потрошувачките цени (база година: 2020=100).

Извор: Државен завод за статистика, Министерство за финансии и пресметки на НБРСМ.